

DOMOVINA

Upravništvo „Domovine“ v Ljubljani, Knafljeva ulica 5

Uredništvo „Domovine“, Knafljeva ulica 5/II., telefon 3122 do 3126

Izhaja vsak četrtek

Naročnina za tuzemstvo: četrtletno 9 Din, polletno 18 Din, celoletno 36 Din; za inozemstvo razen Amerike: četrtletno 12 Din, polletno 24 Din, celoletno 48 Din. Amerika letno 1 dolar. — Račun pošte branilce, podružnice v Ljubljani, št. 10.711.

Zmagoslavje sokolske misli

Ljubljanski sokolski dnevi so pokazali, da je sokolska misel čvrsto vkoreninjena v narodu

Slovenija še ni imela tako lepega praznika, kakor so bili zletni dnevi našega Sokolstva v preteklem tednu v Ljubljani. Niso poslala le sokolska društva v naši ožji domovini na zlet svojih telovadcev in drugih članov, nego so iz vse države prihajali posebni vlaki ter vozili v Ljubljano tisoče in tisoče vrlih Sokolov in Sokolic. Prispeli so med drugimi kmečki Sokoli iz vardarske banovine v svojih narodnih nošah in hrvatski kmetje v svojih belih oblekah. Oboje je družila sokolska čepica

v pristrčno jugoslovensko skupnost.

S severa so se pripeljali s posebnimi vlaki gostje bratskih organizacij češkoslovaškega in poljskega Sokolstva in ruskega izseljenskega Sokolstva. Poleg njih se ni ustrašila četa 25 bratov ameriškega Sokola iz Clevelanda dolge poti, da poudari svojo narodno pripadnost k jugoslovenstvu.

Skoro je bila Ljubljana premajhna, da preskrbi stanovanja tem ogromnim tisočem, in so bile tudi

najširše mestne ulice pretesne za silne množice,

ki so valovile in prepevale vse dni v razigranem veselju. Nikake razlike ni bilo med meščanom in preprostim delavcem ali kmetom, nikakšnega nerazumevanja med različnimi slovanskimi narodi. Vse je vezala vzvišena sokolska misel, ki se je prav te dni še posebno izražala na zunaj v sokolskem bratstvu. Ta zavest bratstva je prav tista moč, ki je ustvarila tako trdne osnove vseslovanke sokolske zveze in ki daje sokolskemu gibanju zagotovila vsestranskega uspeha pri narodnem delu.

Nepozabni vsem udeležencem ostanejo prizori na zletišču, ki se je izkazalo na Vidov dan premajhno, da sprejme tolike množice ne le navdušenih gledalcev, temveč tudi za telovadce same je bila arena premajhna.

Nad 30.000 gledalcev je zasedlo do zadnjega kotička zletišče,

tako da so morali še pred začetkom telovadbe zapreti vse vhode, da se je preprečil nadaljnji dotok gledalcev. Na glavni tribuni, okrašeni z jugoslovensko trobojnico in oviti s cvetjem in zelenjem, so gledali sokolsko telovadbo zastopnik Nj. Vel. kralja armijski general G. Marić, poleg njega namestnik predsednika vlade minister gospod dr. Kramer, ministri gg. dr. Hanžek, Pucelj, Matica in dr. Angjelinović, ban g. dr. Marušič, podban g. dr. Pirkmajer, mnogo senatorjev in narodnih poslancev in drugih uglednih predstavnikov naroda.

Najprej je zastopnik kralja general G. Marić z vznesenimi besedami

zmagoviti vrsti Ljubljanskega Sokola izročil vnovič priborjeno darilo, meč Nj. Vel. kralja Aleksandra, in darilo češkoslova-

škega predsednika dr. Masaryka, velik Tyršev kip.

Ko je načelnik SKJ Miroslav Ambrožič pozdravil Nj. Vel. kralja in njegov kraljevski dom, je zabučalo ogromno telovadišče v viharjem vzkliku «Zdravo!» Po vzornih prostih vajah je izročil general G. Marić zastopniku Ljubljanskega Sokola kraljevo darilo,

krasen prapor.

S spoštljivostjo sta prapor sprejela dva starejša brata, ki sta v odboru nad 70 let delujočega društva. Pri tem so se ponovile navdušene počastitve kralju in jugoslovenstvu.

Zvečer na Vidov dan so ponovno napolnile zletišče množice, da prisotstevajo jubilejni akademiji Ljubljanskega Sokola, ki je pokazal, da ni le najstarejša in vodilna sokolska organizacija na jugoslovenskem jugu, temveč da prednjači tudi v telovadbi. Spored je trajal poldrugo uro.

Na Petrovo je bil od 8. do 11. ure

po mestu obhod, kakršnega še ni videla naša Ljubljana.

Med ogromnimi tisoči gledalcev se je vil sprevod 20.000 Sokolov in Sokolic, vmes pa je igralo 48 godb. Kakor zmagovalce so obsipali gledalci sokolske čete s cvetjem, da so bile ulice, koder je sprevod korakal, dobesedno pokrite s cvetjem. Ves sprevod se je stekel na Kongresni trg in je tamkaj obstal. Vsakomur ostane nepozabna pestra slika velikega trga: morje rdečih čepic in sokolskih srajc, vmes gozd praporov, okrašenih z zelenjem. Vsa ta množica je prepevala in vzklikala, dokler se ni na znak z rogom pomirila in zapela veličastno slovansko himno «Hej Slovani», da je odmevalo v vse mesto. Naposled je

prvi podstarosta SKJ Engelbert Gangl tako-le govoril:

Bratje in sestre!

Sokolski tabor naš! Vi ste se razlili kakor veletok po naši beli sokolski Ljubljani, da izpričate svojo globoko sokolsko zavest, še bolj, da pripadate ogromni množici slovanskega sokolstva. Pozdravljam vas iz vsega sokolskega srca, iz polne sokolske duše. Zdravo!

Kaj hočemo? Mi počemo nič manj in nič več kakor vso našo domovino veliko in krasno, ponosno kraljevino Jugoslavijo, ki naj osreči od zibel do groba vsakega našega državljanca. Na čelu veličastnega sprevoda so se vili trije prapori. Prvi je bil znak preteklosti naše, drugi je znak sedanjosti naše, tretji, ki ga je poklonil Nj. Vel. kralj Aleksander Ljubljanskemu Sokolu, je znak bodočnosti naše.

Bratje in sestre! Sokolski tabor naš! Mi smo kakor veletok, ki išče poti in išče struge, da se izlije v mogočno morje vsega slovanstva,

nad nami pa plava nesmrtni duh našega ustanovitelja Miroslava Tyrša, ki je v svoji globoki slovanski duši videl bodočnost slovanstva, združenega pod sokolskim praporom.

Bratje in sestre! In sedaj, ko smo dejansko dokazali, kakšni smo, koliko nas je, kaj hočemo, moramo se v zavesti svoje globoke ljubezni spominjati vseh svojih bratov.

Pozdravljamo sokolske brate iz Češkoslovaške, Sokole republike Poljske, moj pozdrav velja lužiskim Srbom, Sokolom Rusije, pripravimo tudi pot in prožimo roko bratom Bolgarom, iz vsega srca pozdravljam najmlajše nam brate iz naše lepe krasne Jugoslavije. Mi nismo samo jugoslovenski in češki, poljski, ruski in lužiški Sokoli, mi smo slovanski Sokoli!

Zaključil je z vzklikom: Naj živi slovanska zemlja, naj živi jugoslovensko sokolstvo!

Na poziv načelnika Ambrožiča so se nato začele sokolske množice razhajati.

Popoldne so bili nato

ponovni telovadni nastopi

na zletišču, kjer so se kakor na Vidov dan gnetle ogromne množice gledalcev.

Veličastni sokolski dnevi v Ljubljani so pokazali, da smo od Triglava do Vardarja zdrav in državljansko zaveden narod, ki ga ne bodo mogli nikdar streti ne zunanji ne notranji nasprotniki.

Minister dr. Kramer o sokolskem zletu

Ko se je minister dr. Albert Kramer, ki je prisotstvoval ljubljanskim sokolskim slavnostim, vrnil v Beograd, je izjavil o teh svečanostih med drugim naslednje:

Kar smo v Ljubljani doživeli te dni, se redko doživi v življenju. Ljubljanski sokolski zlet je bila ena izmed največjih manifestacij v naši novejši narodni zgodovini. Slovenski kraji od triumfalnega sprejema našega narodnega vladarja, ki jih je prvič obiskal, kaj podobnega ne pomnijo. Prizori na zletišču se ne bodo mogli pozabiti. Predvsem pa je treba omeniti, da so prišle na zlet v Ljubljano čete naše narodne vojske v tolikšnem številu iz vseh krajev naše države, da so predstavljale v veličastni obliki ves naš zedinjeni jugoslovenski narod. V tem se je na način, ki mora ganiti, pokazala sila našega edinstva. Zavest tega edinstva je ona globoka gibalna sila, ki je gnala nepregledne množice, ko so gledale sprevod sokolske vojske, do vrhunca navdušenja. Mi Slovenci smo po narodi hladni, naša narava je taka, da neradi kažemo svoja čustva. Razmere, v katerih danes svet živi, niso lahke. In kolikšna je danes gonja prav proti jugoslovenski narodni misli in posebno proti sokolstvu, je dovolj znano. Toda ko so po ljubljanskih ulicah v rokah naših Sokolov iz Niša in Skoplja, Cetinja in Splita, Sušaka in Novega Sada, Beograda in Mostara, Maribora in Sarajeva zaplapolale jugoslovenske zastave in so pod zvoki nesčetih godb zadoneli čvrsti koraki naših kmečkih mladeničev, je nepopisno navdušenje prevzelo Ljubljano in vse tiste tisoče, ki so prišli iz vseh drugih krajev naše države na sokolski zlet. V

tem velikem trenutku so izginile vse skrbi našega vsakdanjega življenja. Prišel je do izraza življenjski nagon naroda, da je jugoslovenska misel edina rešilna za nas vse. Ljubezen do kralja in domovine je slavila pravo zmago.

Navzočnost tisočev češkoslovaških Sokolov in sodelovanje Rusov in Poljakov na zletu sta dala priliko za prisrčne manifestacije slovanske vzajemnosti. Globoka vera v bodočnost slovanstva je prevevala množice in še nikoli nisem čul peti himne «Hej Slovani» s tolikim ognjem in navdušenjem kakor v četrtek na Kongresnem trgu v Ljubljani.

Po drugi strani sta na naše brate, ki so prišli iz tujine, napravila globok vtisk napredek naše narodne utrditve in moč naše jugoslovenske zavesti. Napredek od beograjskega do ljubljanskega zleta je velikanski. Najbolj pomembno je pa to, da objema sokolsko gibanje vse bolj in bolj široke množice našega kmečkega naroda. Zanimivo je bilo, da so v sprevedu najbolj vzklikali našim sokolskim kmečkim četam in da so bile na telo-

vadišču vaje kmetov iz niške župe in Hercegovine, iz dalmatinskega Zagorja in zapadnih hrvatskih krajev deležne največjega občudovanja.

Pri javnem nastopu sta nastopili tudi vojska in mornarica in narod je pokazal vso svojo ljubezen do oborožene obrambe.

Ljubljanski zlet se je vršil za sedemdesetletnico matičnega Ljubljanskega Sokola, ki je obenem tudi matično društvo vsega jugoslovenskega sokolstva. To je prvi naš Sokol. Zasluge tega prvega sokolskega društva za naše narodno gibanje so izredno velike. Ko je ob nepopisnem navdušenju general Marič izročil društvu prekrasno zastavo Nj. Vel. kralja, smo vsi čutili, da je naš narodni vladar s tem izkazal zaslužen priznanje delu in uspehom sokolske edinice in s tem vsemu našemu sokolstvu.

Ljubljanski sokolski prazniki so bodrilo za vse male in velike, ki smatramo za svojo dolžnost, da po skromnih močeh sodelujemo za utrditev naših narodnih razmer.

zadruga so najhujši kamen spotike, ker le izkoriščajo za poedince davčne olajšave in druge javnopravne ugodnosti zadrugnega zakona.

Tako vidimo, da je v hiši našega združništva mnogo smeti, katere kaj radi pozabimo, ko iščemo vzrokov za odpor proti zadrugi misli. Te smeti je treba odločno pomesti, da bo lahko lepa zadruga misel uspevala, kakor je treba.

Politični pregled

Dollfussova vladavina v Avstriji je izdala te dni ukrepe, ki kažejo, da je

diktatura v Avstriji še mnogo bolj brezobzirna kakor hitlerjevska vladavina v Nemčiji.

Tisk je Dollfuss čisto zadušil in morajo časopisi pisati, kakor se jim ukaže. Prinašati morajo ne samo uradne razglase, nego tudi politične članke in vesti, kakor jih vlada zahteva. Po nekem drugem odloku se lahko obrtnikom in podjetnikom, ki so politični nasprotniki, brez nadaljnjega vzamejo obrtna dovoljenja. Avstrijski hitlerjevski mandati so vsi razveljavljeni in je obnovitev hitlerjevske stranke v Avstriji nemogoča.

Z vso odločnostjo nastopa tudi Hitler v Nemčiji. Posledica tega je med drugim, da je

nemški katoliški centum v razsulu.

Vsak čas se pričakuje razid stranke. Pristaši centuma kar v trumah stopajo v hitlerjevske stranke.

V Londonu se razgovarjata ruski ljudski komisar za zunanje zadeve Litvinov in rumunski zunanji minister Titulescu o tem, da bi se sklenila

pogodba o nenapadanju med Rusijo in državami Male antante.

Angleški listi pišejo, da bo Mala antanta priznala sovjetsko Rusijo in poslala v Moskvo svoje državniške zastopnike takoj, ko bo podpisana pogodba o nenapadanju.

Na svetovni gospodarski konferenci v Londonu so zadnje dni obravnavali

vprašanje stabilizacije valut.

Medtem ko zastopniki evropskih držav z zlatimi valutami zahtevajo stabilizacijo (ustaljenje) valut na sedanji višini kot bistveni pogoj za gospodarsko in finančno obnovo sveta,

Odkod odpor proti zadrugam

Od mnogih strani se pojavljajo zadnje čase ostre besede proti zadrugam. O tem piše tudi «Kmetovalec» in pravi, da je največji vzrok tega gonje bojazen, da bi se kmet ne osamosvojil.

Mnogo je resnice na tem, da poklicna trgovina ni naklonjena zadrugam, ker vidi v njih nevarne tekmece, nevarne zato, ker ji odjedajo kruh, pa tudi zato, ker napravljajo zadrugnika manj odvisnega od raznih večjih ali manjših kapitalistov, ki vsestransko izrabljajo svoj denarni vpliv. Vendar pri tem ne smemo omalovaževati drugih nič manj važnih dejstev, ki mečejo slabo luč na zadrugništvo in ki sami vzvišeni misli zadrugništva le močno škodujejo.

Mnogo naših zadrug so ustanovili pripadniki kake stroke zato, da bi z večjim dobičkom gospodarili, da bi namreč skrajšali pot od pridelovalca do porabnika in omejili število posrednikov tako, da bi dobil porabnik blago ceneje v roke, čeprav bi na pridelovalca tudi več odpadlo kakor prej. Koristna in vse hvale vredna je ta misel na papirju, a pri izvajanju te misli se dostikrat pokažejo velike napake, in sicer za zadrugnike same zelo škodljive napake.

Nikakor ni dovolj za zadrugo, da razpolaga s toliko in toliko vagoni blaga, toda treba je v

vsaki zadrugi človeka, ki zna trgovati, ki se je torej tega posla učil. Nič ne pomaga tukaj sama pametnost latinske šole ali kakšna druga izobrazba. Zadrugniki gledajo predvsem na to, da bi poslovodja zadruga delal za nizko plačo. Toda prav je le nasprotno: treba je dobiti za vsako zadrugo trgovsko izvežbanega človeka in ga pošteno plačati, da bo res pametno delal, ker si bo s tem tudi zagotovil svoj kruh. Prav koristni so razni zadrugni tečaji, toda njihovi absolventi so lahko kvečjemu pomočniki poslovodij, nikakor pa ne vodje zadrugnih podjetij. So sicer tudi tu kakor povsod izjeme, ki pa ostanejo vedno izjeme.

Tesno v zvezi z vprašanjem vodstva zadrug je tudi poštenost pri izvrševanju naročil. Neko društvo na primer je naročilo pri neki manjši sadjarski zadrugi 80 zabojev namiznega sadja, za katero je poslala zadruga lepe vzorce, a pošiljatev sama je imela le obtočeno in delno nagnito sadje. To društvo seveda ne bo več naročalo sadja pri takšni zadrugi.

Imamo še neko vrsto zadrug, ki upravičeno vzbujajo odpor. To so zadruga le po imenu; od teh imajo korist le načelnštva, medtem ko zadrugniki nimajo v njih nobene besede. Takšne

K. M.:

Črni mož

Povest iz preteklih dni.

«In izgovarjati se tudi nočeš, kajne, ker bi bil vsak izgovor laž, ti pa si predobra in preponosna, da bi lagala. Marta, pozabiva vse; vem, zakaj nisi prišla. Oče ti je prepovedal. Ali je bilo kaj drugega?»

Samo prikimala je. Ko ga je potem pogledala, je bral v njenih očeh skrit očitek.

«Če bi vedel to, kar zdaj vem,» se je opravičeval, «bi se bil drugače ubranil Poljančevega napada. Ali ti je že kdaj prej prepovedal prihajati k nam?»

«Dà.»

«Poslušaj, Marta, kako mislim! Pa si vendar šla. Zakaj pa zdaj ne maraš več priti? Mati bi te tako rada videla in vesela bo, če se oglasiš pri njej. Ali ji lahko rečem, da prideš?»

«Še ne vem!»

«O, jaz pa vem, zakaj! Ko me še ni bilo doma, si zahajala v Potočnikovo hišo. Zdaj, ko sem pa prišel, se je izogiblješ. Jaz sem kriv, ali ne? Ne maraš me, ne moreš me videti. Zbogom, Marta — toda to me boli!»

Spustil je njeno roko in se obrnil, da bi šel. «Rajko!» ga je proseče poklicala.

Obstal je in jo pogledal. Ona pa je pristavila: «Ne, nisem tako mislila! Tvoji starši name niso hudi, čeprav vedo, da jih moj oče sovraži.

3 Saj nisem sama kriva! O tebi pa nisem vedela. kakšnih misli si.»

Položil je roko na njeno in ji skoraj šepetaje rekel:

«To je samo pol odgovora! Prosil sem te, da pridi, in vendar si mi odgovorila: »Še ne vem«. Ali se me bojiš, Marta?»

Zdaj pa ji je šinil droben nasmešek na ustnice in dve vrsti bisernobelih zob sta se ji zasvetili. Njen pogled ga je zašel z vso odkritostjo:

«Dà, skoraj!»

«Zakaj?»

«Ker si na daleč najmočnejši, pa še tako učen. Ali ni to dovolj, da se te moram bati?»

«Če te samo to straši, bi mi bilo ljubše, da bi bil neroden in slaboten! Ali naj bom tak, Marta?»

«O, ne, Rajko! Ostani, kakršen si!»

«Potem se me boš za zmeraj bala in nikoli te ne bo k nam.»

«Počasi se bom že strahu odvadila. Veš, moža, ki je premagal mojega očeta, sem si predstavljala docela drugače. Mislila sem, da mora biti oduren in sirov, ne pa tako miren in prijazen, kakor si ti. Povej staršem, da pridem!»

«Hvala! Zdaj pa rad odidem, ker vem, da te bom kmalu spet videl!»

«Ne, mene pusti stran, sam pa ostani! Prišel si k bratu, ki spi v zemlji. To je tvoja sveta pravica, ki ti je ne sme nihče kratiti!»

Dala mu je roko in šla. Malce je odrinil veje, ki so se za njo zagnile, in gledal skrivaj za njo. Ob cerkvi se je še enkrat obrnila, podzavestno,

kakor bi jo bilo k temu prisililo nekaj neznanega v njeni notranjosti. Opazil je ta nenadni gib. V blaženi zadregi se je nasmehnil in se zagledal v daljavo.

«To je torej Marta, ki so mi o njej starši povedali toliko lepega in dobrega! Verjel sem jim, zdaj pa vidim, da je še dosti boljša, kakor sem si mislil. Dosti sveta sem že videl, toda take lepote, združene s tako dobroto, še nisem srečal. In nikoli si ne bi bil mislil, da jo bom zagledal v naši domači vasi.»

Še zmeraj je strmел predse. Počasi mu je ušel pogled proti cerkvenemu oglu, kjer je izginila njegovim očem.

«In kakšnega očeta ima to blago, nedolžno bitje. Če bi jo bil prej videl, mu ne bi bil dal takega pouka, ki naju je za zmeraj ločil. Seveda, res sem bil pretrd in preoster, toda če pomislim, kakšne volje sem bil, ko mi je oče pripovedoval o Črnemu možu, ki je prizadel naši družini toliko hudega, nisem mogel pustiti, da bi se bil kdo norčeval iz njega. Udariti ga je hotel. Dà, prav ima, dober sem in prijazen, toda samo dotlej, dokler me kdo ne ujezi, dokler me ne rani v ljubezni do očeta in mater!»

Pomenljivo se je spet zastrmel predse, potem pa si je šepnil:

«Zato sem prisegel Črnemu možu najstrašnejše nasčevanje, ker me je v tej ljubezni ranil. Vem, da se bova srečala, trdno sem prepričan. Skrta slutnja mi to izpričuje. Oče ni storil prav, ko je vsemu svetu pripovedoval, da ga išče. Že

Proti
Zobnemu
kamnu

SARGOV

KALODONT

odklanja zastopništvo Zedinjenih držav v imenu Roosevelta stabilizacijo valut, zlasti pa ameriškega dolarja.

Američani trde, da bi stabilizacija dolarja samo škodovala ameriškemu gospodarstvu. Po Rooseveltovih besedah ta zadeva tudi ne spada na gospodarsko konferenco. Med evropskimi zastopniki na konferenci je ameriško stališče povzročilo veliko nerazpoloženje.

DOPISI

BROD OB SAVI. (Smrtna kosa.) Tu je zamorila jetika v kratkih presledkih že tretjega člana iste družine, šiviljo Pepco Škuljevo, hčerko posestnice Marije Škuljeve, v najlepši dekliški dobi. Pred tremi leti je umrla za isto boleznijo Angelica, stara 17 let, pred dobrim letom je umrl 21letni sin Janez in zdaj je šla za njima še Pepca, stara komaj 23 let. Vsa ostala družina je potrebna zdravniške nege, ako naj se kal jetike v tej družini zatre. Pokojni Pepci blag spomin!

STUDENEC PRI SEVNICI. V mnogih izvodih prihaja k nam «Domovina», a žal nimamo tu stalnega dopisnika. Pa še več naročnikov bi imela, če ne bi bila tako huda denarna stiska. — Nedavno smo položili k večnemu počitku Blaža Majcena, krojaškega mojstra. Sicer ni bil tukajšnji rojak, vendar je bil priljubljen in spoštovan. Po rodu je bil iz Podgore pri Klanjcu na Hrvaškem. Pogreba se je udeležila velika množica občinstva. Zastopani so bili tudi gasilci v krajih. Lepe vence so darovali Prosvetno društvo, gasilno društvo in njegov bivši vajenec Alojz Kerin. Pokojnik zapušča žalujoči ženo in hčerko. — Pred letom dni se je osnovalo pri nas gasilno društvo, ki mu načeluje g. Ivan Pirc, posestnik in gostil-

ničar na Studencu. V nedeljo so imeli naši gasilci lepo prireditev pri g. Alojzu Janču, županu na Studencu. — Birmo je prejelo pri nas okrog 170 birmancev. — G. škof se je prav pohvalno izrazil o sprejemu in olepšavi pri cerkvi in zunaj cerkve, za kar gre priznanje župniku g. Ivanu Štrublju. Vse se je napravilo s prostovoljnimi prispevki. — Dne 18. junija smo imeli novo mašo, ki jo je daroval g. Jožko Tomšič, po rodu iz Zavrata. Sodelovala je gasilska godba na pihala iz Sevnice. Novi maši je prisostvovalo tudi gasilno društvo iz Studenca v krajih.

SV. BOLFENK PRI SREDIŠČU. V nedeljo 25. junija se je ob najlepšem vremenu zbralo na travniku župana g. Ivana Tomažiča na Vitanu staro in mlado, da prisostvujejo tekmi koscev, ki jo je priredilo tukajšnje Društvo kmečkih fantov in deklet. Od Sv. Bolfenka je prikorakal na travnik slikovit sprevoz. Prvi v sprevozu so bili kmečki fantje na konjih s trobojnicami, potem kmečka godba, 17 zagorelih koscev tekmovalcev in grabljic v dečvah; pridružili so se še tovariši in tovarišice iz Središča, ki so se pripeljali na okrašenih vozovih. Množico gostov je v imenu društva pozdravil predsednik tovariš Jožko Tomažič. Dalje je pozdravil zastopnika sreskega načelnika g. dr. Bratino kot pokrovitelja prireditve, sreskega kmetijskega referenta g. Stanka Zorčiča iz Ptuja, predsednika Zveze kmečkih fantov in deklet iz Ljubljane tovariša Ivana Kronovška in tovariša dr. Igorja Rosina iz Maribora. Nato sta tovariša Kronovšek in Rosina v krepkih besedah orisala ljubezen naše mladine do trdega kmečkega dela, ki daje kruha vsem slojem, ter pojasnila pomen mladinskih tekem in organizacij. Sledila je tekma. Kose so zapele in «padala je trava». Kdo bo prvi? Ocenjevalna komisija je ugotovila to-le: prvi s 34 točkami tovariš Franc Zorjan iz Šalovcev (dobil je kompletno koso in

brusni kamen), drugi s 33 točkami tovariš Ivo Škorjanec iz Središča (dobil je koso), tretji prav tako s 33 točkami tovariš Martin Čurin iz Vojdrancev (dobil je koso), četrti z 31 točkami tovariš Franc Šnajdar z Vitana (dobil je koso), peti s 27 točkami tovariš Franc Malec iz Šalovcev (dobil je koso) in šesti s 26 točkami tovariš Franc Zorec z Vitana (dobil je tri metre platna). Prvi je pokosil pas 33 × 3-80 m, to je 1-25 ara, v štirih minutah in 40 sekundah, zadnji pa v devetih minutah. Sledila je prosta zabava, zvečer je pa bila lepo podana igra «Lažna zdravnik» kar na prostem na za to prirejenem odru iz zelenja. Društvo se ob tej priliki zahvaljuje vsem, ki so pripomogli, da je prireditev dobro uspela, kakor tudi vsem gostom, ki so nam z lepim obiskom dali pobdo k novemu delu.

SV. VID PRI VUZENICI. Zalostno so zapeli zvonovi pri Devici Mariji na Kamnu in nam naznanili, da je v Gospodu mirno zaspal blagi mladenič Avgust Langbauer, star komaj 22 let. Zapušča žalujoče starše in sedem sester. Naj v miru počiva!

GOSPODARSTVO

Tedenski tržni pregled

ŽIVINA. Na zadnjem sejmu za živino v Mariboru so bile cene za kilogram žive teže naslednje: voli, debeli po 3.50 do 4.75, poldebili po 2.75 do 3, za rejo po 3 do 4, biki za klanje po 2.50 do 3, krave za klanje po 2 do 3, plemenske po 2.50 do 2.75, klobasarice po 1.50 do 2, molznice in breje po 3.25 do 3.75, mlada živina po 3.50 do 4.50 in teleta po 4 do 5 Din. Cene mesu so bile naslednje: volovsko meso I. vrste

zato ne, ker bi se oba bala, da se mi ne bi prav tako zgodilo, kakor Francu, ki spi tu v grobu. Toda mrtev ni. Se zmerom živi. Iz smrti se je zbudil v meni in maščeval se bo nad morilcem!

Odlomil je drobno vejico z božjega drevca, ki je raslo na grobu, in si jo zataknil za klobuk.

«To je zvezda, ki ji služim, dragi, ubogi brat! Tako dolgo je ne snamem s klobuka, dokler ne opravim svoje naloge!»

Počasi je odšel s pokopališča in se vrnil domov, kjer so ga s kosilom že čakali. Potem je šel spet zdoma in zavil v gozd. Potreboval je nekaj zagozd in gozdar mu je povedal, kje dobi najboljšo hrastovino.

Ko je prišel na cesto, je nalašč napravil ovinek, da bi se ognil Poljančevi hiši, ki je stala nedaleč od vasi. Ko je prišel v hrib, pa je zdajci začul v bližini hitre korake. Neznanec, ki se mu je bližal, ni bil nihče drugi nego Poljanec. Ko ga je spoznal, je sredi poti obstal.

Na obrazu je imel še zmeraj sledove Rajkovih udarcev. Kazili so ga, da je bil kar odvraten. Nič čudnega, da ni prišel v cerkev.

Vse je kazalo, da ga je nekaj važnega in nujnega prignalo v gozd.

«Umakni se, fantè», je zaklical. «Danes se bo drugače izteklo kakor zadnjič, če ne izgineš.»

«Umaknem se vam, pa ne zato, ker mi ukazujete», je Rajko mirno odgovoril.

«O, vzrok že poznam! Ljudi napadati in premagovati, ko niso pripravljeni, bi znal vsakdo. Če

pa je treba pogledati iz očesa v oko, se samo lopov ali pa strahopetec umakne.»

Rajko je stopil urno k njemu in mu položil roko na ramo. Oči so se mu zaiskrile, ko mu je pogledal v zatekli obraz. Nekaj je bilo v njih, česar Poljanec ni razumel. In to neznano občutje mu je branilo, da ga ni napadel.

«Poljanec, zdi se mi, da ne poznate vseh vzrokov, zaradi katerih se človek ogiblje pretepov. In lopov ali strahopetec more biti samo tisti človek, ki hoče udariti z bičem slepca, človeka, ki se ne more braniti. To sem vam hotel povedati, zdaj pa pojdite v miru!»

Kmet je z naglo kretnjo vtaknil v žep pipo, ki jo je imel doslej v ustih. Prijel je Rajka za roko in ježno odvrnil:

«Še kaj drugega sta zaslužila kakor bič, oba. Le pazi, da tudi ti ne padeš Črnemu možu v roke. Utegne se ti zgoditi, da me potem ne boš več videl! Na to ti dam besedo!»

Stisnil je roko v pest in hotel suniti Rajka v obraz. Ta mu je udarec prestregel in ga zgrabil. Stisnil mu je roke, da je zastokal.

«Poljanec, zaznamoval sem vas že in prav dobro veste, da se vas ne bojim. Toda ogibal se vam bom, kjer se vam bom mogel, ker sem pametnejši kakor vi. Če pa se me boste hoteli še kdaj samo dotakniti, vam pokažem, kaj sem in kaj zmorem!»

Spustil ga je in šel dalje. Gozdni mir je kaj kmalu pregnal mračne misli, ki so ga mučile. Spet se je spomnil srečanja z Marto. Pogled je

upiral v tla in zamišljeno stopal po stezi. Tedaj pa je nenadoma opazil na tleh kačo, ki se je plazila čez pot. Šel je za njo med grmovjem, da bi jo živo ujel, toda resje ga je oviralo. Potem mu je ušla med kamenjem, ki je tvorilo gozdni mejnik. Pograbil je največji kamen, ki je bil težak, da bi ga bil kdo drugi komaj premaknil, in opazil pod njim — ne kačo, ampak listek, ki je ležal na tleh. Ne da bi ga bil pobral, je prečital besede, ki so bile na njem napisane:

«Pri starem rovu, O polnoči.»

Kaj naj to pomeni? Vzel je listek v roke in ga jel ogledovati. Papir je bil bel in lep, kakor bi ga bil pravkar nekdo prinesel iz trgovine. Ker so bila tla vlažna, je takoj vedel, da ga je moral nekdo pravkar tja položiti. Dal ga je nazaj in pazljivo preiskal okolico.

Nedaleč od kupa je skobec raztrgal divjega goloba. Perje je bilo raztreseno po tleh. Nekaj peres je bilo tik pri skalah. Takoj je opazil, da jih je nekdo uporabljal. Z njimi si je čistil pipo, kakor je spoznal po vonju.

«Poljanec!» je obšlo Rajka kakor blisk in takoj ga je prevzela še druga misel, ki mu je pognala vso kri v glavo.

«Le pazi, da tudi ti ne padeš Črnemu možu v roke. Utegne se ti zgoditi, da me potem ne boš več videl!» — tako je rekel Poljanec. Njegove besede so mu iznova zazvenele v ušesih in...

Ni utegnil domisliti do konca. Rahel šum, ki je prihajal s steze, je bil vzrok, da se je hitro po-

10 do 12, II. vrste 8 do 10, meso bikov, krav in telic 5 do 7, telečje meso I. vrste 10 do 12, II. vrste 6 do 8 in sveža svinjina 10 do 16 Din za kilogram.

VINO. Zaradi slabih upov v letošnjo vinsko letino postaja vinska kupčija pri vinogradnikih živahnješa in cene nekoliko naraščajo. Zadnje dni je bilo prodanega nekaj vagonov čisto povrelega vina, zlasti haložana, medtem ko za nepovrela, odnosno še kipeča bela vina ni posebnega zanimanja. Čim prej torej to vino čisto pokupi in se ustali, tem bolje bo za prodajalca in za kupca. Cene za boljša nesortirana štajerska in dolensko-belokrajinska bela vina so od 2.50 Din, za sortirana od 3 Din, za rdeča (cvičke) od 3 Din, za črnine od 3.50 Din navzgor.

HMELJ. Stanje hmeljskih nasadov je povsod v Evropi, kjer se prideluje žlahtni hmelj, silno nenakomerno in je rastlina po večini zelo zaostala v razvoju, ker je vreme povsod prehladno. Peronospora nastopa povsod. Tudi uši je dosti in ponekod se pojavlja že tudi rdeči pajek, tako da je letos pravo leto škodljivcev in bolezni. Računa se, da bodo pridelki žlahtnega hmelja zelo pičli in tudi po kakovosti ne najboljši. Obratno pa je stanje nasadov v Angliji in Ameriki pri trajno ugodnem vremenu prav dobro. V kupčiji je nastopilo povsod zatišje. Zaloge lanskega in predlanskega pridelka so po večini prešle v roke pivovarj, za starejše letnike pa ni zanimanja, ker so se v Ameriki računali glede uživanja piva izjalovili in pitje piva celo že pada.

Sejmi

10. julija: Dobova, Trava, Kranj, Slanč vrh, Tirna, Poljčane, Puconci, Breg pri Ptuj, Lemberg;
11. julija: Kamnik;
12. julija: Planina, Gornji Tuhinj, Horjul, Ljutomer, Šoštanj, Rogatec;
13. julija: Stari log, Loče, Litija, Trebnje, Planina pri Logatcu, Kotle, Libelče, Koprivnica;
14. julija: Žužemberk;
15. julija: Zdole, Beltinci, Škocijan, Šmarjeta.

Vrednost denarja

Na naših borzih smo dobili v devizah (premija 28.50 %, ki se naj prišteje k spodnjim tečajem):

1 nizozemski goldinar za 23.06 do 23.17 Din;
1 nemško marko za 13.62 do 13.72 Din;
1 ameriški dolar za 43.86 do 44.14 Din;
100 francoskih frankov za 225.86 do 227 Din;
100 češkoslovaških kron za 170.84 do 171.70 Din;
100 italijanskih lir za 302.76 do 305.36 Din.
Avstrijski šiling se je prodajal v zasebnem kliringu po 8.80 Din.
Vojna škoda se je trgovala po 190 do 195 Din, investicijsko posojilo pa po 44 Din.

Kratke vesti

— Oživiljen izvoz naše hrastovine. Zadnje mesece se je pojavilo iz tujine večje zanimanje za našo hrastovino, predvsem iz Zedinjenih držav, kjer potrebujejo mnogo dog za sode za pivo. Kakor so v drugi polovici preteklega stoletja hrastove doge odprle slavonski hrastovini pot v svet, tako se je tudi zdaj po dvoletnem zastoju pričel razvijati izvoz hrastovine pri dogah. Nekaj hrastovine je bilo zadnje mesece prodano tudi v Bolgarijo in Belgijo, in sicer po cenah, ki so za 50 do 55 odstotkov nižje kakor v letu 1929.

DOMAČE NOVOSTI

* Kraljica s kraljeviči na Bledu. Dne 1. t. m. zjutraj je prispel v Ljubljano dvorni vlak, ki se je z njim z letovanja na morju peljala na Bled Nj. Vel. kraljica Marija s prestolonaslednikom Petrom in kraljevičema Tomislavom in Andrejem. Na glavni postaji so visoke goste pozdravili divizijski general Cukavac, banov pomočnik doktor Pirkmajer, železniški direktor Cugmus s šefom vojne delegacije pri železniški direkciji polkovnikom Nedeljkovičem, upravnik policije Keršovan in šef postaje Ludvik. Po nekaj minutah je vlak odpeljal dalje do Lesc, kjer so pričakovali visoke goste sreski načelnik iz Radovljice, šef postaje in drugi krajevni opravitelji. Poleg njih se je na postaji in ob cesti zbrala velika množica domačega ljudstva in jim želela dobrodošlico. S postaje se je po kratkem pozdravu kraljica s kraljeviči in spremstvom takoj z avtomobilom odpeljala v dvorec Suvobor na Bledu.

* Vsem organizacijam JKR! Akcijski odbor za prireditve velikega manifestacijskega zborovanja JKR 23. t. m. v Beogradu je odločil, da ženske osebe k potovanju v Beograd ne bodo pri-

puščene pod nobenim pogojem zaradi velikih naporov, s katerimi bo zvezano potovanje. Na shod tedaj lahko potujejo izključno le moški člani naših organizacij. Banovinsko tajništvo JKR.

* Kanonik Luković član Sokola. Beograjsko «Vreme» piše, da je kotorski kanonik don Niko Luković, ki je bil ob priliki polemike zaradi škofvske poslanice stopil iz Sokola, zdaj pismeno prošil za zopetni sprejem, češ, da visoko ceni, spoštuje in odobrava delovanje Sokola. V svojem pisanju zatrjuje, da bo z vsemi močmi pospeševal dobro narodno društvo, ki nikakor ne nasprotuje rimsko-katoliški cerkvi.

Pretresljiva Kalvarija ljubeče žene-matere in dveh nedolžnih otročičev se vam odkrije v nepozabnem romanu

Prokletstvu ljubezni,

ki ga lahko dobite pri upravi «SLOVENSKEGA NARODA», LJUBLJANA, Knaflijeva ulica št. 5. — Oba dela, broširana 30 Din (s poštnino 35 Din), okusno vezana v celo platno s poštnino 50 Din. — Znesek se lahko pošlje po nakaznici ali pa po povzetju.

* Štipendije za učence kmetijskih šol. Sreski kmetijski odbor za srez Maribor, levi breg, v Mariboru bo podelil sedem štipendij učencem kmetijskih šol, in sicer učencem vinarske in sadjarske šole v Mariboru eno štipendijo za 2000 Din, dve po 1500 Din in tri po 1000 Din letno in za enega učenca kmetijske šole v St. Juriju ob južni železnici eno štipendijo letnih 1500 Din. Prošnje, kolkovane s 5 Din, v katerih je navedena velikost posestva in ki so opremljene z obvezami staršev ali varuhov, da bodo prosilci po šolanju ostali na domačem posestvu, naj se vložijo pri sreskem kmetijskem odboru najkasneje do 15. t. m. Pri podelitvi štipendij pridejo v poštev samo sinovi kmetijskih gospodarjev iz sreza Maribora, levi breg.

* Poslanec Koman o veri in politiki. Na Ježici se je v nedeljo vršil pri Florjančku javen političen shod JKR, na katerem je narodni poslanec

tuhnul pod mlado jelko, ki je bila s svojimi gostimi vejami prav dobro skrivališče. Opazil je neznanega moškega, ki je stopil iz grmovja, odrinil kamen, prebral sporočilo na listku in odšel prav tako hitro, kakor je bil prišel.

«Tako je, kakor sem si mislil», si je razburjeno šepnil Rajko. «Tihotapci se tukaj sestajajo. Toda vendarle ostanem in počakam. Morda bom srečal kakšnega znanca...»

Še bolj se je stisnil za jelko. Vendar pa je ostal tako, da je kamen in njegovo okolico razločno videl. Ni mu bilo treba dolgo čakati. Kmalu je prišel drugi in v nekaj urah, ki jih je prečepel v svojem skrivališču, je videl dvajset moških, ki so prišli, vzdignili kamen, prebrali sporočilo pod njim in spet šli. Največ jih ni poznal. Iz njegove rojstne vasi jih je bilo samo nekaj in še ti so bili sami taki, ki so bili na slabem glasu. Ko je nekaj časa gledal na uro, je tudi dognal, da prihajajo drug za drugim v presledkih po deset minut. Nikoli nista prišla dva hkrati. Tudi niso prihajali vsi od istega konca. Ljudje so bili točni in brez dvoma dobro izučeni. Najbrž je imel določen vsak svoj čas, da se ne bi srečal s kom drugim. Nihče ni smel za drugega vedeti.

Ker se je bal, da se ne bi izdal, Rajko ni zapustil svojega skrivališča, dokler se ni zmračilo. Potem se je neslišno splazil stran in krenil po velikem ovinku proti domu.

Staršem ni povedal, kaj je odkril. Čutil je, da ga je pravična usoda privedla do tihotapskega

skrivališča. Delal se je mirnega in ravnodušnega. Po večerji je šel v gostilno, da bi se ognil vsaki priložnosti za nepremišljene besede. Vrnil se je šele pozno zvečer.

Ko je hotel odpreti vrata, jih je nekdo od znotraj odpahnil.

«Lahko noč, mati», je dejal glas, ki ga je tako dobro poznal, da si ga je šele dopoldne prvič čul.

«Lahko noč, Marta, in kmalu se spet oglasi!» Bila je Poljančeva Marta, ki se je poslavljala od njegove matere. Ko ga je opazila, je rekla v zadregi:

«Rajko, kako si me prestrašil!»
«Ali si bila pri mojih starših?» jo je vprašal.
«Da. Kakor vidiš, se te ne bojim več tako hudo.»

«Ali prideš kmalu spet?»
«Če bom le utegnila.»
«Prav je, Marta. Saj se moraš dolgočasiti.»
«Da, zmeraj sem sama. Nikogar nisem iskala in nikogar našla, da bi hodila k njemu in se z njim pogovarjala. Samo tvoje starše, Rajko.»
«Ali te smem spremiti do doma?»
«Le daj me!» je tiho rekla.
«Pa pojdiva!»

Brez besed sta šla proti Poljančevemu domu. Dovolj jima je bilo, da sta bila skupaj. Ni mogel odtrgati pogleda z njenega lepega lica, ki ga je mesečina tako lepo osvetljevala, da je bilo kakor iz mleka. In tudi ona je strmela vanj, občudovala

je njegovo moško moč, njegove kretnje in močne korake. Bilo ji je, da bi zmeraj hodila z njim, iz kraja v kraj, iz dežele v deželo, tja do nebes, kjer bi bila oba srečna.

Nedaleč od Poljančeve hiše sta pod mecesni obstala.

«Ali te oče ni nič vprašal, kam greš, Marta?»

«Ne. Vsak večer ob osmih hodi spat in spi tako trdno, da ga tudi v največji sili ne sme nihče poklicati. Zato tudi ne ve, kod hodim.»

«Kaj pa mati?»

«Ona pa ve. Še vesela je, če ji povem, da hodim k vam. Tvoje matere skoraj ne pozna, toda zelo jo ima v časteh in čudno se ji zdi, zakaj vas oče vse skupaj tako zelo sovraži.»

«Naj ti povem, Marta. Moje matere ni mogel dobiti, ko je bil še mlad, in zato očeta ne more trpeti. Srečal sem ga v gozdu. Spet je križal nad mano in se hotel z menoj pretepati.»

«Pa si se ga lotil, Rajko?» ga je preplašeno vprašala.

«Ne! Nate sem mislil, prestregel udarec in šel.»

«Rajko, ali mi hočeš nekaj obljubiti?»

«Da, če ne bo čez mojo čast.»

«Prosim te, ogibaj se ga! Meni na ljubo!»

«Ogibal se ga bom. To sem že danes storil samo zaradi tebe. Zdi se mi, da moraš zaradi njega dosti pretrpeti, in nočem, da bi morala še več.»

(Dalje prihodnjič.)

g. Koman poročal o delu v narodni skupščini in o političnem položaju. Med drugim je izvajal: Velika škoda je za cerkev, če nekateri uče, da je človek lahko dober kristjan samo, če je pripadnik ene same določene stranke. O teh vprašanjih sem nedavno govoril z najvišjim predstavnikom rimsko-katoliške cerkve v naši državi, z g. nuncijem Pelegrinettijem. V razgovoru je g. nuncij dejal: Papež in cerkev ne potrebuje in ne priznava zase nobene politične stranke. Duhovnika, ki stopi na politično pozornico, moramo smatrati za politika, ki se izpostavlja za svojo stranko. Cerkev pa želi in zahteva, da vsi brez izjeme branijo koristi katoliške cerkve. Dalje je dejal gospod poslanec: «Cerkev dela mnogo dobrega, po tujih krajih pošilja misijonarje, da izpreobračajo krivoverce, nas pa, ki tu doma vzdržujemo in gradimo cerkve, ki vzgajamo svoje otroke v strogo katoliškem duhu, za kar gre velika zasluga zlasti našim ženam, čeprav so Sokolice, proglašajo za brezverce. Sokol vzgaja našo mladino za dobre državljane, svojim članom za tudi naroča, da vršijo svoje verske dolžnosti». Nato je poslanec gospod Koman z ostrimi besedami še enkrat obsodil razdiralno delo punktašev in dejal: «Toda če je bilo na stotisoče junakov, ki so žrtvovali življenje in kri za dosego svobode in za ustvaritev naše svobodne narodne države, jih je danes prav gotovo na milijone, ki so pripravljeni do zadnjega diha boriti se za ohranitev s krvjo kupljene svobode. V nadaljnjih izvajanjih je gospod poslanec obrazložil zborovalcem delo, ki ga je v zadnjem času opravila narodna skupščina. Dotaknil se je občinskega zakona in razpisa občinskih volitev, agrarne reforme, gasilskega zakona, zakona o telesni vzgoji in drugih zadev. Nato je prešel na denarno krizo in povedal med drugim: «Vlada se pravkar bavi z obširnimi gradivom, ki ga je pred kratkim pripravila posebna komisija. O kakšni inflaciji pa ne more biti govora. Po shodu se je vršil občni zbor krajevnega organizacije JRKD.

* Predilničarji za svoj obstanek. Iz Litije pišejo: Zadnje čase je bilo našim predilničarjem sporočeno, da se je uprava odločila za znižanje mezd do 15 %, kar je med predilničarji vzbudilo razumljivo razburjenje. Vodstvo Narodne strokovne zveze je povabilo uslužbenke predilnice na sestanek, ki se je vršil v dvorani na Stavbah. Udeležilo se ga je vse delavstvo, ki je napolnilo dvorano do zadnjega kotička. O namenu sestanka je govoril tajnik krajevnega podružnice NSZ go-

Vaš verni tovariš!

Od nekdanj že je Schichtovo terpeninovo milo gospodinj zvest zaveznik pri pranju in domačem delu. Ohranite mu tudi Vi trajno prijateljstvo.

Torej! Pazite prav posebno na izvorni ovoj in na varnostno znamko „JELEN“. Potem se Vam ni bati ponarejenih mil.

..ampak poprej za namakanje: Ženska hvala!

SCHICHTOVO

TERPENTINOVNO MILO

STJ.3-33

PRILJUBLJENI JUGOSLOVANSKI IZDELEK!

spod Nace Nadižar. Zatem je podal še nekatera pojasnila domačin g. Podlipnik. Izčrpno je pa poročal o položaju delavstva in njegovih pravicah predsednik osrednje NSZ g. Rudolf Juvan iz Ljubljane. Navodila, ki jih je dal našim ljudem naš ožji rojak iz sosednega Smartna, so bila soglasno

sprejeta. Vihar navdušenja je žel nastop mladega voditelja češkega narodnega delavstva g. Klatila, urednika «Češkega Slova» iz Prage, ki se mudi ta čas v naši državi, koder proučuje delavske razmere. Mnogo vpogleda v hude razmere naših predilničarjev so nudila tudi poročila delavskih za-

Soteščan:

3

Tajnosti gorske vasice

Povest iz prošlega stoletja.

Čotar se je izgovarjal: «Mudi se mi domov. Zena pojde nekam od doma, pa je rekla, naj se hitro povrnem.»

«Eh, kaj žena! Danes je domači praznik, ki ga proslavljamo samo dvakrat na leto...»

«Jože, res ne morem. Doma je toliko dela!»

«Kdor pridno dela, potrebuje počitka.»

Fant ga je prijel za roko in vlekel v gostilno. Čotar se mu je upiral, a naposled se je vendar vdal, videč, da se ne more ubraniti.

V gostilni še ni bilo pivcev, ker je bilo pre-zgodaj. Pred poldnem ljudje še ne odhajajo s sejma. Jurčkova gostilna se je napolnila šele zvečer, ker je bila mnogim zadnja postaja.

Jože in Čotar sta se zaprla v kamro. Tam je bila pogrnjena miza za boljše goste. Fant je naročil najboljšega vina. «Plačal bom jaz», je potolažil revnega starca. «Zato, ker sem vas povabil.»

Krčmar je prinesel vina in vprašal, ali bosta kaj prigriznila. Ker sta molčala, se je Jurček kmalu prisukal s kruhom in pečenko. Voščil jima je dober tek in se odstranil. Samo dveh gostov ni bilo vredno zabavati. Mož je bil zgovoren takrat, kadar je bila večja družba.

«Ali ste prodali?» je vprašal Jože, ko sta pričela jesti in zalivati z vinom.

«Prodal», mu je odvrnil Čotar.

«Mihelov semenj je navadno dober. Potem se kupčija obrne.» — Jože je nalival in silil možička s pijačo, dočim je sam le pokušal. Ostati je hotel trezen in razvezati starcu jezik.

Čim je opazil prvi učinek pijače, je začel po dolгих ovinkih: «Za ovce ste precej dobili. Kam boste z denarjem?»

Čotar mu je pritrdil: «Nekaj je že, nekaj. A ko bi bilo še toliko, bi bilo premalo...»

«V Bukovju ste trdni gospodarji», je hvalil Jože. «Tam gori si znate pomagati...»

«Kajpak, trudimo se od zore do mraka, kakor vemo in znamo...»

«Pa še ponoči», je dostavil Jože.

«Tudi, kadar je mnogo dela...»

Čotar mu je umaknil pogled, da bi fant ne opazil zadrege, ki se je pojavila starcu na obrazu. «Ali ve?» ga je zaskrbelo.

Njegovo zadrego je mladenič hitro opazil. Ker je razbelil železo, ga mora urno kovati. Zdaž dokler sta z možakom sama in ju nihče ne moti. Kadar bodo začeli prihajati pivci, bosta morala pač nehati. Bog ne daj, da bi kdorkoli kaj slišal.

«Očka!» Mladenič se je nagnil proti Čotarju in mu šepnil v uho: «Bukovje bo zaslovelo...»

«Zakaj?» Mož se je ustrašil.

«Zato, ker dobro napreduje...»

«Nič ne vem», je bil sit nadlegovanja.

«Bukovje ima denarja ko črepinj... Nobena vas v okolici ni tako bogata...»

«Kje naj jemljemo denar?» se je branil starec.

«Sami ga delate...» Jože mu je važno pomelžiknil.

Te besede so zadele kakor strela. Čotar je kar otrpnil. Grižljeja, ki ga je založil, ni mogel spraviti v želodec. Šele čez dalje časa je pričel jecljati: «Jože, ali se upaš kaj takega izreči?»

Mladenič ga je moral prepričati, da mu noče škodovati. Med drugim mu je rekel: «Tukaj sva sama, zato se nama ni treba nikogar bati. Drugod bi tega ne izbleknili...»

«Lagati ne smeš nikjer!» — Čotar je vrgel na mizo nekaj drobiža in hotel oditi.

Jože ga je posadil za mizo. «Tukaj ostanite!» mu je skoro zapovedal. «Nisva se še dovolj pomenila.

Ostal je kakor brez moči in volje. Ni se mu upal upreti.

Fant je nadaljeval premišljeno, ko se je Čotar pomiril: «Kar sem izrekel, je resnica, katero lahko dokažem...»

Starec je zbral vso moč in izpregovoril prav glasno: «Kdo nas more tako nesramno obdolžiti?»

«Tisti, ki je videl luč pod Grčo...»

«Kdaj jo je videl?»

«Ponoči. Pri belem dnevu nihče ne sveti...»

«Ali se mu je sanjalo?»

«Tiste sanje so bile resnične. Ako bi stavlil v loterijo, bi zadel 'terno'...»

«Jože!» Čotar je namrdnil čelo. «Kdo te je tako hudobno varal?»

«Tisti, ki je gledal v Babnikovo kamro...»

upnikov in zaupnic. Ob zaključku je bila sprejeta resolucija, ki pooblašča vodstvo NSZ, da protestira proti nameravanemu znižanju plač in ga onemogoči. Iz vrst delavk in delavcev je bila izrečena NSZ soglasno zaupnica, v organizacijo pa je stopilo mnogo novih članov in s tem pokazalo, da hoče složno podpirati svojo zaščitnico NSZ. Ker je litijska predilnica z naročili dobro založena, pričakujemo, da bo njena uprava spoznala nepotrebnost znižanja plač in omogočila s primernim zaslužkom delavstvu obstoj.

* **Prekmurci v beli Ljubljani.** V soboto je Ljubljana doživela lep dan: Prekmurci so prišli v svojo slovensko prestolnico na obisk. Ljubljana jih je sprejela z odprtim srcem, kakor je prejšnje dni sprejela predstavnike Sokolstva. V soboto zvečer se je v dvorani na Taboru zbrala množica narodnega občinstva z najodličnejšimi predstavniki na čelu. Prekmurci so prišli, da se Ljubljaničanom predstavijo z najlepšim, kar imajo: z lepoto svoje blagolglasne govorice in s svojimi starimi, pristrčno lepimi šegami in navadami. Prišli so na povabilo društva «Soče», da na Taboru odigrajo svoje svatbene običaje, prekmursko gostovanje, s katerim so nedavno že v Mariboru dosegli viharjen uspeh. Pozdravno besedo je gostom izpregovoril župan g. dr. Puc. Spominjal se je časov, ko smo bili Slovenci še v suženstvu in smo se morali boriti za pravice svojega jezika. Kako hudo je moralo biti tedaj šele onim, ki so bili tako rekoč odrezani od celotnega narodnega telesa in so bili v tej hudi borbi povsem prepuščeni samim sebi. Prekmurci niso pod madžarsko vlado smeli imeti ne svojih narodnih društev ne šol. Kako ogromno žilavost so pokazali naši Prekmurci, ko so kljub vsemu zatiranju vzdržali do konca in ohranili svojo narodnost in po vojni z nami vsemi dočakali odrešenja. Ko je v imenu Kluba koroških Slovencev izrekel pozdrav g. Uršič, se je na prijetno okrašenem odru odigrala prekmurska svatba od početka do konca. Prireditelj je na vse občinstvo napravila tako lep vtisk, da si je pač vsakdo brez izjeme zaželel, poročati v to neznano deželo, ki je tako polna lepote, in si od blizu ogledati resnično gostovanje.

* **Jubilej gasilnega društva v Radečah.** Gasilno društvo v Radečah je v nedeljo praznovalo 60letnico obstoja. Lepe proslave se je udeležil tudi ban g. dr. Marušič, ki je prispel v Radeče zjutraj iz Laškega. Na Glavnem trgu so ga pričakali gasilci, Sokoli in mnogoštevilno občinstvo. Pozdravili so ga župan g. Poljanec, načelnik ga-

silnega društva g. Jazbec, član banovinskega sveta g. Ravnihar in v imenu gasilcev g. Černe, ki je orisal zgodovino gasilnega društva v Radečah. V svoji zahvali je ban g. dr. Marušič pozdravil zbrane gasilce, ki so priljubljeni povsod zaradi plemenite naloge, ki jo vrše. Čestital je društvu v Radečah ter naprosil gasilce, naj delujejo tudi v prihodnje v korist bližnjega, naroda in države. Svoje čestitke gasilnemu društvu so izrekli dalje starosta Sokola g. Pečnik in zastopnik ljubljanskega gasilnega društva g. Mezeg, narodni poslanec g. Drmelj, ki je omenil tudi zakon o gasilcih, dalje poveljnik gasilne župe g. Guček, ki je naglasil veliko naklonjenost, ki jo kaže sedanja vlada gasilstvu. Zvezni podstarosta gosp. Vengust je čestital gasilnemu društvu v imenu Jugoslovenske gasilske zveze ter pozval navzočne, da vzkliknejo najvišjemu pokrovitelju gasilstva v naši državi, Nj. Vel. kralju. Prisotni so pri teh besedah priredili pristrčno manifestacijo našemu vladarju, pri čemer je godba zaigrala državno himno. S proslave je bila odposlana Nj. Vel. kralju vdanostna brzojavka, ministru za telesno vzgojo g. dr. Hanžku pa brzojavni pozdrav.

* **Lepa gasilska svečanost v Zgornjem Kašlju.** V nedeljo je gasilno društvo v Zgornjem Kašlju praznovalo 25letnico obstoja in je pri tej priliki razvilo tudi svoj prapor. Proslave se je udeležil tudi ban g. dr. Drago Marušič. Pred stanovanjem kumice ge. Jenkove so bile zbrane številne narodne noše, sokolska in gasilska konjenica, gasilci na kolesih in mnogoštevilno občinstvo. Vsi so se razvrstili v lep sprevod, ki je krenil skozi Devico Marijo v Polju in Vevče pred Gasilski dom v Zgornjem Kašlju. Pred Gasilskim domom je bila že zbrana velika množica, med njimi senator g. dr. Ravnihar, narodni poslanec g. Koman, predsednik Jugoslovenske gasilske zveze g. Turk, občinski funkcionarji od Device Marije v Polju in Most in drugi. Po pozdravnih govorih je župnik g. Müller blagoslovil zastavo in nato imel rodoljuben govor, ki je v navzočnih zapustil globok vtisk. Očrtal je plemenite naloge gasilcev, ki hitijo bližnjemu na pomoč v stiski in ki širijo prosveto med ljudstvom. Ena glavnih nalog naših gasilcev pa je, da širijo ljubezen do naroda in države. Zaradi ljubezni do naroda in države mora vsak državljan biti vedno pripravljen, da žrtvuje na oltar domovine tudi svoje življenje. Nato je bil prapor izročen praporščaku, a kumica ga. Jenkova je nanj pripela s kratkim nagovornim krasen trak. Načelnik g. Trošt je nato v vznešenih be-

sedah govoril o Nj. Vel. kralju kot pokrovitelju vseh gasilcev. Ko je godba odigrala himno «Bože pravde», je g. ban v kratkem govoru pohvalno poudaril požrtvovalno delo gasilcev v korist bližnjemu. Govorili so nato še predsednik Jugoslovenske gasilske zveze g. Josip Turk, senator gospod dr. Ravnihar, ki je očrtal pomen gasilskega zakona, narodni poslanec g. Koman in načelnik ljubljanske gasilske župe g. Zupan, ki je pozdravil Nj. Vel. kralju, čemur so se prisotni odzvali z navdušenimi vzkliki kralju in domovini. Naposled je govoril v imenu Sokola pri Devici Mariji v Polju g. inž. Reš, želeč, naj bi tudi v bodoče gasilstvo korakalo v isti vrsti s Sokolstvom.

* **Za strojnega inženjerja je bil te dni diplomiran v Beogradu s prav dobrim uspehom gospod Svatopluk Pivko, podpredsednik Akademskoga Aero-kluba v Beogradu in sin narodnega poslanca, profesorja g. dr. Ljudevita Pivka iz Maribora. Čestitamo!**

* **Troje naših vojnih letal je zašlo na bolgarsko ozemlje.** Med silnimi nevihtami te dni so tri naša vojna letala na poti iz Mostara v Zemun zašla. Letela so šest ur med strašnim neurjem in bila nazadnje prisiljena pristati na bolgarskem ozemlju, ker jim je zmanjkalo bencina. Sofijski tisk je objavil o dogodku obširna poročila, ki so vsa prepletena z domnevmami in očitki. Vojna letala so morala pristati nekako 20 kilometrov zapadno od Nikopolja med vasicama Maguro in Čergelano. «Zora» pravi v svojem poročilu, da so z letali slikali položaje na obali Dunava in da so izzivali in vohunili. Jugoslovanski vojni ataše si je takoj izposloval pri bolgarskem vojnem ministrstvu pismeno dovoljenje, da sme k našim letalcem. Ko se je z avtomobilom pripeljal v Nikopolje, pa so mu krajevna vojaška oblastva zabilagala razgovor z letalci. Ko mu je ministrstvo vnovič dalo dovoljenje, so oblastva v Nikopolju zapovedala vsem šoferjem, da ne smejo voziti v Čergelano. Le nekateri listi priznavajo, da so naša letala v resnici zašla in bila prisiljena pristati na bolgarskem ozemlju.

* **Združenje mlinarjev in žagarjev v Mariboru** nam je poslalo: V Vašem cenjenem listu št. 23. se je v dopisu od Sv. Ilja zahtevalo, naj bi se dovoljevalo posestnikom voziti žito v mline v Avstrijo, češ, da je premalo mlinarjev tostran Mure. Tej zahtevi moramo ugovarjati, ker je dovolj mlinov tostran Mure. Vsi ti naši mlinci so slabo zaposleni, da nimajo obrtniki skoro nikakih dohodkov od svoje obrti in se nahajajo v skrajno

Možaku je vzelo besedo, fant pa je nadaljeval posmehljivo: «Pri Babniku likajo bankovce kakor drugod perilo... Potem jih zlagajo na kupe...»

Čotar je naposled izkašljaj: «Jože, nehaj! Ako pride med ljudi, porečejo, da je resnica... Kakšne sitnosti bodo zaradi tega...»

«Počakajte, nisem vam še vsega povedal. O tistem kovčegu se še nisva pomenila. Ali se spominjate, kje ste ga shranili?»

«Ježeš, kdo se je vse to izmislil?» Starec je planil pokoncu in se zopet sesedel kakor pod težo silnega bremena.

«Tudi vi ste bili zraven... Ali naj vam povem, kam ste položili kovčeg z denarjem?»

«Kam?» je prilezlo iz starca.

«Tja, kamor ste ga shranili...»

«Nič ne veš, se je vznejevoljil. «Izkušaš me kakor hudobec. Kdo te je naprosil?»

«Vi, ki tajite... Mar bi mi povedali resnico... Recite, da je kovčeg z bankovci skrit v tleh pod desko... Tako bova poprej nehala...»

«Vse ve!» se mu je izvilo iz prsi. Nato ga je vprašal nepetaje: «Ali nasa boš ovdal?»

«Jaz? Ne mislite, da sem tako hudoben.»

«Ali ve o tem še kdo drugi?»

«Nihče razen mene. Kar sem vam povedal, sem izvolal po naključju...»

Čotar ga je zaprosil s sklenjenimi rokami: «Jože, molči! Povej mi, koliko zahtevaš?»

«Vas ne bom izkoriščal zaradi tega. Poravnala pa bova z neko drugo osebo...»

«Že vem: z Lojzetom zaradi Minke...»

«Kar ima naj jo, saj mu jo privoščim. Poravnala pa bova z Ančko, ako ne boste nasprotovali...»

Mož je zadovoljno prikimal. Ako začne Jože prijateljstvo z njegovo hčerko, tedaj se mu ga ni treba bati. Odšel ji bo lahko lepo doto. Fant še ne ve, koliko bi priženil.

Jože je spoznal, da ga je ujel v zanko. Na račun njegove hčerke ga bo sukal kakor igračko. Vse podrobnosti bo lahko izvedel. Zato je pozakusil: «Očka, izpolniti mi morate neko posebno željo...»

«Vse, kar hočeš, mu je bil pripravljen ugoditi.

«Povejte mi, kaj pomenijo pod Grčo tiste lučke?»

«Pod gričem je votlina.» Starec mu ni več prikrival. «Tam se shajamo ponoči...»

«O votlini so že zdavnaj pripovedovali. Vhoda pa menda še niso našli...»

Čotar mu je zaupal: «Vhod je tako skrit, da ga ne najde še tako bistro oko postave...»

«Očka, votlina me zanima. Ali bi vas mogel opazovati, kadar boste zbrani pri tajnem delu? Silno bi mi ustregli.»

Mož je pomišljal. Odreči se mu ni upal zaradi Ančke, toda ugoditi mu je bilo hudo, hudo. «Jože, ne morem, je zaječalo iz njega. «Ne morem zavoljo drugih... Veže me dogovor...»

«Ne maram, da bi me kdo videl. Skril bi se kam za steno...»

«Naši ljudje so jako oprezni.» — Dedec se je počehljajal za ušesi. «Pomisli, ako bi te kdo izvolal in izvedel, kdo ti je pomagal...»

«Očka, zame se ne bojte. Ne bom vas izdal za nobeno ceno...»

«Toda vedi, da mi gre za življenje...»

«Ali mi še vedno ne zaupate? Seveda, bolj zanesljiv vam je — Potokarjev Lojze...»

«Jože, tega mi ne očitaj.» — Čotar se je prepričal, da je fant poučen o vsem natanko. Kdo ga je uvedel v tajnosti gorske vasice?

Videl je, da je fant užaljen. Bal se je zamere. Izdal mu je že toliko, da lahko izvaja najhujše posledice. Zato se je moral opravičiti: «Babnik ima med nami prvo besedo... Lojzeta je priporočila Minka, njegova nevesta...»

Jože je bil radoveden: «Ali bo držalo, kar je med njima?»

«Kakor je videti, se imata silno rada. Menda bo že kmalu poroka.»

Ni mu bila prijetna ta novica. Toda spričo Čotarja se je znošil: «Saj ni sama... Obesil se ne bom zaradi tega...»

«Prva ljubezen je huda reč, je vedel Čotar. «Kakor žerjavica, ki tli pod pepelom...»

Mladenič se je čudil, odkod ima starec take izkušnje. Spomnil se je, da mu ne sme pritrditi. Dejal je mirno: «Hudo bi mi bilo, ako bi ne bilo — Ančke...»

«Ali sta se že kaj zmenila? Pri nas te že menda ni bilo, ako se prav spominjam...»

hudem položaju. Tudi cene za mletje niso manjše v Avstriji.

* **Toča na Dolenjskem.** Te dni je prihrumela nad polja in vinograde Dolenjske kot oreh debela toča, ki je naredila ogromno škodo. Najhuje so prizadeti Trstenik, Straža, Praproče, Škrljevo, Draga, Hom, Viher, Veliki in Mali Cirknik, Sela, Zadraga, Okrog in Sraste. Ves up pridnega kmetovalca je uničen. Lani je vzela letino suša, letos pa toča.

* **Silno neurje s točo okoli Krškega.** Nedavno je silno neurje s točo opustošilo občine Krško, Rako in Bučko. Posebno vinogradi, ležeči na črti Leskovec—Senuše—Raka—Bučka, so strašno trpeli. Tudi na polju in travnikih je škoda ogromna. Sadje na drevju je skoro docela uničeno. Toča, ki je bila izredno debela, je padala dobre četrte ure. Pri mnogih domačijah je celo pobila piščeta in mlade pure. Pomoč prizadetim krajem je nujno potrebna.

* **Na Bledu je med kopanjem utonil mlad natak.** Pred dnevi je bil približno 20letni natak Justin Golob, rojen v Trstu, a jugoslovanski državljani in zaposlen v Parkhotelu na Bledu, prost. Mladenič je priliko izkoristil in povabil dva tovariša. Vsi trije so sedli v čoln ter se odpeljali na jezero. Približno med dvoreem Suvoborom in otokom so skočili vsi trije v jezero. Nenadno pa je Goloba prijel krč. Zaklical je na pomoč, toda še preden sta mu utegnili tovariša pomagati, je nesrečni fant že izginil v jezeru. Tovariša sta ga iskala še nekaj časa. Ko sta pa videla, da je ves napor zaman, sta odveslala k bregu ter obvestila o nesreči orožnike.

* **Huda nesreča zaradi otroške neprevidnosti.** Iz Kostanjevice nam pišejo: Po deželi je razpasena navada, da se otroci igrajo kar po cestah, zaradi česar je bilo že nešteto nesreč. Preteklo soboto popoldne je vozil skozi Kostanjevico neznan voznik dva z mrvo natovorjena voza, ki sta bila zvezana drug z drugim. Na cesti igrajoče se sedemletne deklice Mimi Gregorinčičeva, Zelenka Pisanska in sestrice Tončka in Ivanka Pucovi so, videč, da je pripeti voz brez nadzorstva, hitro stekle k ojnici in sedle nanjo. V trenutku je pa močan sunek prevrnil deklice s sedežev in kolo je zdrobilo Mimici Gregorinčičevi, hčerkici tukajšnjega starejšine orožniške postaje, levo roko v nadlehti ter jo hudo poškodovalo tudi po nogah in ostalem delu života. Tončka Pucova je dobila hude poškodbe po životu in na nogi, medtem ko je bila Zdenkica Pisanska le laže odrgnjena od

verige, za katero se je v divjem strahu držala, da tudi ona ne pride pod voz. Brez poškodb je ostala Ivanka Pucova. Mimici Gregorinčičevo so na zdravniško odredbo takoj prepeljali v bolnišnico v Novem mestu.

* **Mrtvega človeka na vozu** je peljal neki kmet skozi Metliko. Držal ga je za lase in posadil poleg sebe, da bi se ne zgrudil. Vendar pa se je reč videla stražniku čudna, zato je voznika ustavil in ugotovil, da je sopotnik na vozu že davno mrtev. Raztelesenje je pokazalo, da je pokojnika zadela srčna kap.

* **Avto je povozil dva otroka.** V ljubljansko bolnišnico so pripeljali dve smrtno nevarno ranjeni deklici, ki ju je povozil avto blizu Vrhnike. Deklici sta sestri osemletna Ivanka in desetletna Mici Smukovi, doma iz Bevk. Stanje obeh je košljivo, zlasti za starejšo Mici zdravniki nimajo dosti upanja, da bi jo rešili.

* **Samomor zaradi malenkosti.** Po stari belokrajinski navadi se ob nedeljah zbirajo fantje po zidanicah, da se malo razvesele. V nedeljo je sin Jurija Bajuka s svojimi prijatelji prišel v očetovo zidnico, natočil pletenico vina in povabil prijatelje, da bi malo pokramljali. Pa je privedla mimo pot očeta, ki mu to ni bilo po volji, pa je sina oštel, češ, da mora vino iz pletenice stočiti nazaj v sod. Fantje so navadno trmast, pa je bil tako tudi nesrečni Bajukov sin. Namestu da bi zaradi ljubega miru ubogal očeta, se mu je baje uprl, češ, da vina ne bo stočil nazaj, pa naj bo posledica tega tudi njegova ali pa očetova smrt. Stari Bajuk mu je še zapretil z orožniki in odšel. V razburjenju je fant odšel v hišo in poljubil mater in očeta, češ, da ga zadnjikrat vidijo. Kmalu je zadonel za zidnico močan strel iz lovske puške. Fantje in vaščani so zbegani prihiteli tja, ter našli mladega Bajuka že mrtvega. Po neki govorici se fant baje ni sam ustrelil.

* **Od gasilske veselice so šli gasiti.** V nedeljo so se na gasilski veselici na Duplici pri Kamniku prav dobro zabavali, ko se je kmalu po polnoči razlegel glas: «V Mengšu gori!» Jadrno so gasilci dokazali svojo pripravljenost, naložili na avtomobil brzgalno in se v največji naglici odpeljali v Mengeš. Ko so prispeli na kraj požara, so videli, da je njihova pomoč odveč, ker so bili že mengeški gasilci na mestu. Gorelo je na Pristavi pri Malem Mengšu pri posestniku Strahu, po domače pri Viscu. Ogenj je nastal v gospodarskem poslopju. Rešiti niso mogli ničesar razen živine iz hleva. Ker je bilo poslopje leseno, tudi

gasilci niso mogli pogasiti velikega ognja, pač pa je bila prepotrebna njihova pomoč, da so obvarovali ognja stanovanjsko hišo, ki je le nekaj korakov oddaljena.

* **Avtobus je do smrti povozil voznika.** Te dni je odpeljal Pečnikarjev izletni avtobus večje število češkoslovaških izletnikov na Sušak. Ko je avtobus prispel v Mlako blizu Kočevja, je pri vozil nasproti neki voznik, ki so se mu splašili konji. Nepričakovani sunek je bil povod, da je voznik zletel z voza in nesreča je hotela, da je priletel baš pod zadnja kolesa avtobusa, ki so šla čezenj. Nesrečni voznik je obležal na mestu mrtev.

* **Nesreča.** V Preserjih pri Braslovčah se je ponesrečil posestnik Mihael Perger. Ko se je vračal iz vinograda, je zadel ob neznan avto, ki ga je z vso silo treščil na cesto. Našli so ga nezvestnega z večjimi ranami. Prepeljali so ga v bolnišnico.

* **Huda nesreča.** Na Vidov dan je vozil mrvo blapec pri posestniku Čehu na Ponikvah Alojzij Pust. Ko je hotel na nekem klančku pritegniti zavoro, je padel pod voz in mu je zadnje kolo povozilo glavo. Smrtno ponesrečeni voznik je bil pripeljan v bolnišnico, kjer je umrl.

* **Smrtna žrtev avtomobilske nesreče.** Nedavno je neki avtomobil povozil 76letno občinsko ubožico Nežo Esihovo iz Ponikve in ji zdrobil lobanjo. Ponesrečenko so prepeljali v celjsko bolnišnico, kjer je podlegla hudim poškodbam.

* **Padel je v Dravo in utonil.** Pred dnevi je prišla v Maribor skupina pleskarjev, da prepleska železniški most čez Dravo. Dne 30. junija zvečer je zmanjkalo 16letnemu Josipu Levaniču barve in je hotel po ograji iti ponjo na most. Pri tem je nesrečnemu mladeniču spodrsnilo, da je strmo glavlil v deročo Dravo in utonil.

* **Konj je ubil otroka.** Nedavno je v Mateni pri Igu 12letni Ivan Modic stal ob vrtni ograji in jo popravljati. Mimo po cesti je pripeljal konja sin nekega posestnika iz vasi. Ko je stopal konj mimo Modica, je poškobil in ga s kopitom udaril v glavo s tako silo, da se je fant takoj nezavesten zgrudil na tla, še enkrat vstal in stekel deset korakov naprej, nato pa padel zopet na tla, odkoder so ga nesli v hišo, kjer je čez dobro uro umrl.

* **Strelna zažiga.** Na Radovici stoji kapelica sv. Janeza in sv. Pavla. Zob časa jo je grdo objedel in zato so letos Radovci omenjeno kapelico prenovili. Kakor običajno na god teh dveh svet-

«Pa še lahko pridem... Vsaka reč ima svoj začetek...»

«Pridi! Dekle ima veselje do gospodinjstva. In z doto boš tudi zadovoljen.»

«Ob prvi priložnosti se bom oglasil.»

«Samo molči, Jože! Molči, kar sem ti povedal.» — To je bilo edino, kar je starca še skrbelo.

«Rekel sem vam, da ne bom črnil besedice. Jezik naj mi otrpne, ako bi se kdaj pregrešil.»

«Zdaj ti verjamem. Ga ni na svetu človeka, na katerega bi se bolj zanesel...»

Mladenič ga je še bolj utrdil: «Ako pride iz mojih ust kaj takega, kar bi vam škodovalo, naj me več ne nosi zemlja...»

To je veljalo kot prisega. Takih besed ne izrekamo tjavendan, marveč le z resnim, poštenim namenom. Srce, razburjeno od skrbi, se je starcu popolnoma umirilo.

«Očka, kdaj me boste povedli v votlino?» ga je pričel ponovno navijati. «Natanko se morava dogovoriti.»

«Ali že danes?» Dedec se kar ni mogel odločiti.

«Čemu bi odlašala. Zdaj je priložnost.»

Čotar je računal na prste: «Danes je sredo — četrtek — petek... Pridi v soboto ob enajstih... Skrij se pod Grčo za grmovje... Poklical te bom z rahlim žvižgom...»

«Velja» Jože mu je stisnil desnico. «Glejte, da boste držali besedo.»

«Če pa rečem in pravim!» Starec ni mogel bolje potrditi svoje obljube.

«In Ančko pozdravite!»

«Ako misliš resno, ji bom omenil...»

Tukaj sta morala nehati. Priropotalo je nekoliko pivcev, ki so posedli za mizo. Jože je hitro poravnal račun in odšel za Čotarjem skozi stranska vrata. Zunaj sta krenila vsak po svoji poti.

V gorski votlini.

Potočje, dolinska vasica, je izginjala v mraku jesenskega večera. Megla, ki je ovijala Grčo, je segala do Bukovja. Včasih je potegnil krivec ter jo porinil navzdol čez vas; sapa iz doline pa jo je zopet obrnila nazaj proti vrhu griča.

Za grmom pod pečino je čepel Murnov Jože. Srce mu je utripalo v nemirnem pričakovanju. Ali bo prišel Čotar, kakor sta se dogovorila? Morda se je premislil. Urezal si je močno palico, da bo pripravljen, če se bo treba braniti.

Kmalu po desetih je zašumelo dračje. Nekdo je prihajal navzgor po kameniti stezi. Koraki so se ustavili pod pečino. Čulo se je tiho žvižganje.

Fant je spoznal dogovorjeno znamenje. Splazil se je iz grmovja in lezel navzgor pod strmino. Ob skali, izprani od nalivov, je ugledal temno senco.

«Ali si ti?» ga je nekdo tiho nagovoril.

«Tukaj vas čakam.» Jože je spoznal Čotarja po besedi.

«Prišel sem prej, kakor sva se zmenila. To pa zato, da naju kdo ne zasači.»

«Ali se že mudi?» je vprašal mladenič.

«Začeli bomo točno ob enajstih. Nocoj je megla in se luči ne vidijo v dolino...»

Prijel je mladeniča za roko in ga vlekel proti pečini. Hodila sta brez luči; fant se je večkrat spoteknul, a spremljevalec je bil varen poti ter se je ognil vsakega kamna.

Prišla sta do mesta, kjer se je reber zajedala v pečino. Raskavo kamenito ploščo so pokrivalo suhe veje. Dvignila sta kamen ter ga pristonila k skali. Fant je bil silno neroden.

Mož ga je poučil: «Lezi in nasloni se na kornolce... Plazi se kakor kača...»

Preden je legel, je hotel vedeti, ali bo varno njegovo življenje. Zahteval je jamstvo, da se mu ne bo ničesar zgodilo.

Čotar mu je dal besedo: «Vse je na tebi, kako se boš skrival... Glej, da ne boš zakašljaj ali izzval ropota. To bi te ugonobilo.»

«Ali bom moral tukaj dolgo ostati?»

«Najmanj kaki dve uri...»

«Kdo bo zaprl izhod po razstanku?»

«To je moje opravilo. Kadar bom tiho zazvižgal, tedaj se približaj izhodu.»

Vlegla sta se na prsi in lezla v jamo. Jože se je držal previdno starcu za nogo.

Ožina, ki je bila spočetka silno tesna, se je počasi širila v votlino. Čotar se je dvignil ter je pošepnil tovarišu, naj vstane. Rov je bil višji in širši ob vsakem koraku. (Dalje prihodnjic.)

nikov 26. junija se je vršila tudi letos procesija od župne cerkve do te kapelice. Ljudstva je bilo izredno mnogo. Prav ta dan popoldne ob 14. je nastala nevihta z bliskom in gromom. Komaj nekaj korakov od kapelice je udarila strela in zažgala prazno Gričanovo zidanico, kateri je pogorelo ostrešje.

*** Grozna smrt v plamenih.** Na Petrovo dopoldne je nastal v Zgornjem Boču pri Poljčanah požar pri posestniku Kolarju. Po bliskovito je zajel hišo in tik hiše stoječi hlev, da so si domačini rešili le golo življenje. Niti živine niso mogli oteti iz hleva in so zgoreli v plamenih dva konja, dva vola, dve teleti, šest svinj, zraven pa vse žito, seno in orodje. Strahovito je uboga živina mukala in divjala pri gorečih jastih, dokler se ni zadušila v plamenih in dimu. Posestnik, ki je šele lani dal znižati zavarovalnino na 45.000 Din, je skoro uničen, ker je škoda neprimerno večja. Žai je gašenje zahtevalo tudi dvoje človeških življenj. 40letni hišni hlapec Vinko Stojan in petletni rejnec Dominik Tomažič sta dobila pri reševanju živine iz gorečega hleva opekline po vsem telesu. Fantku se je vnela obleka, da so jo v gorečih kosih morali trgati s telesa. Prav tako pa je zgorela hlapcu obleka na živem telesu. Vse je bilo namreč zaposleno okoli ognja in v splošnem viku in kriku je prispela za oboje žrtev pomoč prepozno. Oba so nezavestna naglo peljali v Maribor v bolnišnico, kjer pa jima niso mogli več pomagati. Smrt je oba rešila strahovitih bolečin.

*** Požar v Bobovku.** Bobovek je mala vas severno od Kranja. Pred dvema letoma je gorelo pri posestniku Luki Snedicu, nedavno ponoči pa je ogenj opustošil domačijo njegovega brata Janeza Snedica, po domače Nunarja. Ogenj so opazili domači, ki so se zbudili zaradi prasketanja, in sosedje. Seveda so domači in sosedje skočili najprej proti hlevu reševati živino, a goreče tramovje je že padalo pred vhod v hlev. Zato se je posrečilo rešiti le nekaj goveje živine, medtem ko sta telica in konj ostala v hlevu. Dokler ni bilo gasilcev, sta bila reševanje in gašenje izključena. Ko je ogenj opazil kurjač Zabretove opekarne, je pričel tuliti s sireno in je sklical na pomoč vso okolico. Na Kokrici je pričelo biti plat zvonja. Ko so prihitali gasilci s Kokrice, so napeljali cevi v bližnji potok in začeli spuščati curke vode na ognjeno poslopje. Šele tedaj se je posrečilo potegniti iz hleva konja, ki je bil že omamljen. Telico so morali zaklati. Zgoreli pa so vsa perutnina in štirje psički. Poleg kokrskih gasilcev, ki so se pridno udeleževali, so prihitali k ognju tudi gasilci iz Kranja.

*** Uboj.** V ponedeljek so našli v Podzemlju ob Kolpi ubitega 22letnega fanta Martina Jakliča iz Zemlja. V nedeljo zvečer so fantje pili na Grmu in v Zemlju, se sprli in s koli stopli. Žrtev je postal omenjeni fant.

*** Smrtonosna borba dveh bratov.** V noči na 14. februarja letos so na Krenbergu našli pred Mlinaričevo hišo Jožefa Slesbingerja mrtvega. Preiskava je ugotovila smrt zaradi preloma lobanje in poškodb na možganih. Na vratu so se poznali mrtvecu tudi znaki davljenja. Poizvedbe so ugotovile, da je krivec pokojnikov brat, 23letni tesarski pomočnik Janez Slesbinger. Borila sta se na tleh. Pri tem je udaril pokojnik z glavo ob kamen ter si razbil lobanjo. Osumljeni Janez Slesbinger je pred sodniki v Mariboru dejanje priznal. Povedal je, da je bil hudo jezen, ker je dobil od brata prej zaušnico. V spopadu mu je brat tudi skoro odgriznil prst, kar ga je še bolj razjarilo. Obsojen je bil na štiri leta robije in štiri leta izgube častnih pravic.

*** Drzen napad sredi mesta.** 1. t. m. opoldne, ko je v zvonikih odbilo dvanajst, je doživel križišče pred kavarno Evropo v Ljubljani neobičajen dogodek, ki je prav značilen za današnjo dobo. Malo minut pred poldnevom je neki mlajši moški v veži Ljudske posojilnice ustavil Martina Oblaka, slugo tega zavoda. Potegnil je iz žepa popisani listič in prosil Oblaka, naj mu ga prebere. Oblak, ki je držal v roki denarno torbico zavoda z okoli

8000 Din, je listič vzel, da bi ga prebral. Tedaj pa mu je neznanec z vso silo potegnil torbico iz rok in jadrno zbežal po Tyrševi cesti. Oblak, ki si je od prvega presenečenja kmalu opomogel, je seveda stekel za njim in na ves glas kričal: «Pomagajte, primite ga!» Ljudje, ki jih je bilo polno, so postali pozorni in za bežetom so jo ubrali kolesarji in pešci. Predrznega napadalca je že pri Köhlerjevi trgovini dohitel znani ljubljanski športnik Sotler in ga prijel. Kmalu je prihital tudi stražnik, ki je odvedel neznanca na policijsko stražarnico na Tyrševi cesti. Službujoči uradnik je tujca takoj zasljal. Izkazalo se je, da je napadalec Franjo Miklešič od Sv. Ruperta v Savinjski dolini. Po poklicu zasebni uradnik, toda brez službe. Torbico z denarjem so seveda vrnili zavodu, Miklešiča pa obdržali v zaporu.

*** Požigi v ptujski okolici.** V ptujski okolici so spet na delu neznani požigalci. Nedavno je nastal ogenj na posestvu posestnika Alojzija Čirčiča v Grajenščaku. Ogenj je uničil do tal stanovanjsko in gospodarsko poslopje. Na delu je bila gotovo zlobna roka, ki se je v isti občini udeleževala tudi pri posestniku Janezu Ribiču. Vaščani so našli na nekem drevesu pritrjen listek z napisom: «Vse hiše s slamnatimi strehami morajo zgoreti.» Orožniki so vneto na delu, da bi zasledili zlobnega ali morda tudi slaboumnega požigalca. Dan poprej pa je na vse zgodaj gorelo v Hajdošah na posestvu posestnika Jurija Erlača. Razen gospodarja so bili vsi domači zdoma. Gospodar sam je opazil plamen na strehi. S slamnate strehe se je ogenj razširil tudi na skedenj. Napol lesena in s slamo krita domačija je zgorela s pohištvo in poljskimi pridelki vred. Morda je nastal ogenj zaradi pokvarjenega dimnika. Upravičen je pa tudi v tem primeru sum požiga. Zloben požig je bil izvršen v eni zadnjih noči v Končnem pri Slovenski Bistrici. Požiga je osumljen neki potepin, ki je ves dan beračil po naselju in ljudem baje tudi grozil. Vse je prepričano, da je on podtaknil ogenj, ki je sredi noči posestniku Uršiču upepelil stanovanjsko in gospodarsko poslopje. Uršičevi so rešili le golo življenje in živino.

*** V prepiru ustreljen.** Večja družba Kamničanov je pred kratkim zvečer prišla iz neke gostilne k «Pavlinu» v Mostah pri Kamniku in naročila liter vina. V kamniški družbi je bil tudi 26letni Gustav Rems, ki je nagovoril domačega gostilničarjevega sina 28letnega Josipa Zebalca: «Ti si pa tisti, ki me je pred tremi leti v Kamniku napadel s šestimi mesarji.» Ko je kamniška družba nekaj časa pila pri mizi, se je vnel prepir, med katerim je priletel na mizo, pri kateri je pila Remsova družba, četritlitski kozarec z vinom vred. Po majhnem gostilniškem pretepu so Kamničani odšli iz gostilne. Josip Zebalec je stopil za njimi ven in ustrelil dvakrat s samokresom v tla, da bi jih preplašil. Gustav Rems pa je stopil proti njemu in mu dejal, naj spravi samokres. Zebalec pa je v tem sprožil in krogla je zadela Remsa v prsi na levo stran. Rems je še rekel: «Saj me nisi zadel», nato pa je stopil nazaj, padel in obležal mrtve. Josip Zebalec se je šel sam javit na orožniško postajo v Vodice.

*** Dva vloma v gostilne.** Ko so pred dnevi jutraj v gostilni pri Mlakarju v Žužemberku vstali, so opazili, da je vse v neredu. Ko so preiskovali, so zapazili, da je izginil iz kredence v prednji sobi stotak in okoli 40 Din v srebru, štefan z vinom in škatla cigaret. Ker zlikovcem to ni zadostovalo, so si ogledali še shrambo za jedila in se polastili dveh velikih aluminijastih posod z mlekom in okoli 50 jajc. Pri Smrketu Josipu so isto noč vdrti tatovi skozi okno v gostilno in odnesli v gotovini 30 Din in velik hleb domačega kruha. Ljudje sumijo vloma dva nemška cigana, ki sta bila zvečer v gostilni in sta se sumljivo obnašala.

Moja sestra Špelica

To povestico je spisal pokojni dr. Ivan Tavčar v nemščini kot dijak šestošolec, star 17 let. Podajamo jo čitateljem «Domovine» v prevodu:

«Malo dogodkov me še spominja mojih otroških let. Le temno so mi pred očmi oni dnevi, toda če pomislim na staro očetovo hišo in sestro Špelico, mi posije svetloba v oni somrak.

Očetova hiša je stala visoko na holmu. Spreddaj se je razprostiral sadni vrt, za njo pa po gorskem slemenu navzgor veličastni gozd mogočnih hrastov in kostanjev. Spodaj v dolini šumi Poljanska Sora. Med drevjem strme kvišku sive vaške strehe, prav v bližini pa je s slamo krita sosedova hiša.

Sestra Špelica? Te že davno ni več. Že dolgo je od tega, ko smo njene zemske ostanke položili pod cvetlično odejo poljanskega pokopališča.

Sestra Špelica, moj dobri duh v dnevih mojega detinstva! Zivo se še spominjam, kako me je vodila po bližnjih tratah ob vasi, koder mi je trgala cvetice in mi jih spleta v vence. Ko se je zvečerilo, sva lazila po višavah naokrog, obiskovala stare kostanje in častitljive hraste. Zraven je pa pela kot slavček. Njen gostoleči, čisti glas je donel v nočni mrak.

Ko je na nočnem nebu priplaval mesec izza gora, sva stopala v dolino, kjer je Špelica v mesečini ob bregu prala perilo. Jaz sem jo med tem obletaval vriskajoč, jo dražil, kakor da bi hotel pasti v vodo. S strahom me je svarila in malo namrdnila ustnice, če je nisem slušal. Pa sva se prav tako hitro sprijaznila.

Prišla je nedelja, Gospodov dan. Zgodaj zjutraj smo vstali. Špelica me je vedla k studencu, kjer me je umila, potem pa me skrbno oblekla in skupaj sva opravila jutranjo molitev. Popoldne sva šla gor k starim hrastom, sedla na mah, kamor je prišel k nama tudi sosedov sin Jakob. Tu sta si imela mlada človeka toliko povedati. Ko smo se ločili, sem opazil, kako jo je Jakob poljubil na rdeča lica. To se mi je videlo nekaj naravnega, kajti kdo bi si bil mogel kaj slabega misliti o naši dobri Špelici. Tako sem rasel in nisem poznal bridkosti. Pa sojenec je bilo, da mi tudi te ne bodo prizanesle. Še prežgodaj so prišle in mi vrezale globoko, globoko rano v mlado srce.

Kristijan, ponosen sin bogatega vaškega kmeta, je zasnubil — tako sem zvedel od matere — Špelico, ki ga pa ni marala. Nastala sta v hiši prepir in prerekanje, ker oče je hotel imeti to zakonsko zvezo.

Tedaj je Špelica večkrat jokala. Naposled je popustila in se zaročila s Kristijanom.

Na večer pred poroko (dobro se še spominjam, bil je solnčen, toplec jesenski dan) me je zopet še enkrat vedla za roko k starim hrastom. Spet je prišel sosedov Jakob. Zalostno sta govorila dolgo med seboj in ko smo se ločili, je Špelica na glas jokala in mu omahnila na prsi. Že se je bila razgrnila noč po dolini, ko sva tiho prispela do doma.

Posijalo je zlato jutro izza Julijskih planin. Naglo sem skočil iz postelje. Špelice še ni bilo. Previdno sem se splazil v njeno spalnico.

Bela ko sneg je ležala pred menoj v postelji sestra Špelica. Vesel sem priskočil k njej in pritisnil usta na njene blede ustnice, ki so pa bile mrzle ko led. Ves prestrašen sem jo stresel, pa Špelica se ni zganila. Moj krik je prebudil vso hišo. Jok je napolnil staro poslopje. «Špelica je umrla», je šlo od ust do ust. Ona je bila mrtva; od žalosti ji je srce počilo.

Zamolklo so zadoneli zvonovi in vabili k poroki. Z glasno godbo je prišel Kristijan na grič po svojo nevesto. Prišel je prepozno. Kakor kip iz marmornja je ležala na mrtvaškem odru, prijeten nasmeh ji je igral okrog usten, oči so ji mižale kakor v sladkem spanju.

Zalosten, brez neveste se je vrnil Kristijan na svoj dom. Kmalu nato se je razširil glas po

**Po vsej Sloveniji gre glas:
Le „Domovina“ je za nas!**

vasi o Špeličini smrti. Ljudje so jokali in žalovali ob njenem mrtvaškem odru.

Naslednji dan je bila pokopana.

Sosedov Jakob je izginil tedaj iz kraja. Bil je vojak. Kakor se je zvedelo pozneje, je padel kot junak v bitki pri Solferinu na Laškem.

Nikdar ne bo v meni ugasnil spomin na mojo sestro. Še zdaj, kadar stopim na domače trate, obiščem zamišljen in žalosten stare kostanje in čestitljive hraste, pod katerimi sva posedala. Krenem pa tudi k vrbam ob potoku, kjer je Špelica tolkla prédno ob mesečini. Odtam jo zavijem na pokopališče, kjer leži pokopana ob zidu pod črnim križem.

Gozdni plodovi pomoč brezposelnim

Armada brezposelnih narašča, stiska za denar in življenjske potrebe je vedno obupnejša. Žal pa je med brezposelnimi nedvomno tudi dokaj odstotkov delomrznežev, saj smo imeli vedno preveč postopačev in prosjakov tudi v letih, ko je bilo za pridne povsod dovolj zaslужka in je delovnih sil primanjkovalo. Druga leta smo v mestih lahko take nadležneže zavračali, naj gredo na deželo, kjer imajo kmetovalci dovolj dela in jela, letos pa se nam upravičeno izgovarjajo, da morajo še sami kmetje s služinčadjo počivati in čakati na izboljšanje vremena.

Za resnično brezposelne, a pridne ljudi nudijo od zdaj pa do pozne jeseni naši gozdovi vsaj skromno preživljanje, ako ne celo izdaten zaslužek. Zdj zore jagode in borovnice, nato slede maline, robidnice in brusnice. Vsi ti naravni darovi so vsakomur prosti in se dajo dobro vnovčiti.

V tem času cveto tudi razne zdravilne rastline, kakor arnika ali brdnja, zdravilni gabez, črni bezeg, rman, trpotec, medena detelja in rabozelj (bi jo tudi kadilci radi kupovali za primes k tobaku, ako bi jo prodajala katera drogerija), razni mahovi in lišaji. Zdj pričinja cveteti lipa. Vse te dobrote, pravočasno obrane in pravilno sušene, kupujejo lekarne in drogerije. Dobro bi bilo, da se javijo v časopisih nakupovalci.

Jasna navodila za pravočasno nabiranje in pravilno sušenje zdravilnih rastlin vsebuje doktor Bevkova knjižica «Zdravilne rastline». Knjižico je založil pomladek Rdečega križa in jo ima najbrž vsaka osnovna šola. Pomladek Rdečega križa pa bi storil veliko socialno delo, ako bi razposlal vsem šolam, odnosno občinam primerno število knjižic brezplačno. Morda bi se dotična podpora dosegla pri ministrstvu za socialno politiko in narodno zdravje.

Glavni vir dohodkov pa nudijo naši gozdovi z gobami. V bližini mest in večjih industrijskih krajev se lahko prodajo gobe sveže, drugod pa jih naj sušijo. Znano je, da so naši trgovci izvozniki izplačali zadnja leta po 22 do 26 milijonov dinarjev za suhe gobe. Cene suhim gobam pa so odvisne od pravilnega nabiranja, rezanja in sušenja. Zato naj si vsak nabiralec zapomni naslednje:

Nabiraj gobe le v suhem vremenu, ne pa med dežjem, neposredno po dežju ali v močni rosi.

Gobe ruvaj previdno, nekako odvij iz zemlje, ker pri brezobzirnem ruvanju se raztrga podgobje (pajčevinasta mrežica ali micelij). Tudi obrezovanje ni pravilno, ker začne ostanek koca v zemlji gniti ali dobi črve, kar lahko uniči vse podgobje.

Pobiraj le trdne (jedre) gobe; vse prestare, mehke in črvice pusti v gozdu, da razpadejo in napravijo seme.

Gobe takoj na mestu obreži in osnaži. Nagnite ali od polžev objedene dele odreži.

Za nabiranje jemlji le košare, koše ali primerne škatle. V rutah, predpasnikih, nahrbtnikih ali mrežah se gobe mečkajo, da postanejo ogabne in se naglo kvarijo.

Doma gobe takoj razreži na široke in tanke lističe. Ako leže gobe preko noči na kupu, se

lahko vnamejo in se v njih razpasejo črvi in zolji. Lističe raztresi tako, da ne leže drugi na drugih.

Suši po možnosti le na solncu ali vsaj na zraku. Ne suši v pečeh ali na razgretih pečeh. Le na solncu posušene gobe dobe svetlo barvo. Čim svetlejšo barvo imajo suhe gobe, tem višjo ceno dosežejo!

Hrani posušene gobe na suhem in zračnem prostoru v pletenih košarah ali odprtih zabojih. V takih posodah naj se tudi prenašajo in prevažajo, ker v vrečah se drobijo. Najbolje je, če posušene gobe čimprej prodaš.

Vsa potrebna navodila za spoznavanje in praktično izkoriščanje gob se dobe v Begovi knjigi «Naše gobe».

A. B.

IZ POPOTNIKOVE TORBE

USPEHI KONJSKE DIRKE V ŠT. JERNEJU.

Novo mesto, julija.

V nedeljo popoldne se je vršila na obširnem Čampovem dirkališču v Št. Jerneju konjska dirka, ki jo prireja tamošnja Dirkalno in jahalno društvo običajno na praznik sv. Petra in Pavla, letos pa se je zaradi sokolskih slavnosti v Ljubljani pomaknila za tri dni naprej. Dirko so podprla banska uprava z 2000 Din in Kmetijski hranilni in posojilni dom v Ljubljani s 1000 Din. Ostalo so prinesle vloge in članarine dirkačev in vstopnina. Poleg domačinov se je nabralo prav mnogo občinstva iz bližnje in daljne okolice. Kostanjeviška mestna godba je prav pridno igrala.

Dirkalo se je v petih kategorijah. Prva dirka je bila za tri do štiri leta stare konje, vprežene v dvokolesne vozičke, gige, na daljavo 1600 m. Z vozovi s štirimi kolesi se za to dirko ni nihče prijavil. Tak bi bil dobil 40 m popusta, kakor je bila določena že obdarjenim konjem vsakokratna 30 m doklada. V prvi dirki so odnesli I. nagrado (500 Din) Znidaršič Jože iz Roj, II. nagrado (400 Din) Banič Anton iz Drame in III. nagrado (300 Din) Petan Jože iz Sromelj.

Druga dirka, enaka prvi, je bila za konje petih let in starejše na 2520 m. Prvo darilo (400 Din) si je priporil Kerin Franc od Sv. Križa, drugo darilo (300 Din) Rebselj Franc iz Št. Jakoba in tretje darilo (200 Din) Recelj Janko iz Št. Jerneja.

V tretji dirki, enovprežni, za ameriške dirkače, na daljavo 2520 m je nastopil le Božo Bon iz Krškega. S svojim iskrim konjičem in sijajnim nastopom si je pridobil častno darilo 300 Din.

Četrta dirka je bila dvovprežna na daljavo 2520 m. Tu je prejel prvo darilo (300 Din) Kerin Franc od Sv. Križa, drugo darilo (250 Din) Znidaršič Jože iz Roj in tretje darilo (200 Din) Cvelbar Franc iz Dolnje Prekope.

Slednjič so nastopili jahači. Njihova dirka je bila brez zaprek in brez izenačenja teže. Tudi tu je bil prvi Kerin Franc od Sv. Križa. Nagrada mu je bila 300 Din. Kerin si je pridobil v nedeljo tri prve nagrade. Drugo jahalno nagrado (250 Din) je prejel Mencin Jože iz Drame, tretjo nagrado (200 Din) Kocjan Martin z Mihovce in četrto nagrado (150 Din) Košak Ivan iz Drame.

Vsa dirka je potekla v najlepšem redu ter je bila prav zanimiva in živahna. Le presledki med posameznimi dirkami naj bi se prihodnjič skrajšali.

PREKMURSKI GLASNIK

Ustanovitev Gospodarske zadrage za Prekmurje. Pred kratkim je več posestnikov in obrtnikov ustanovilo Gospodarsko zadrugo za Prekmurje, r. z. z. o. z. v Murški Soboti. Delež, ki ga mora plačati vsak član, znaša 100 Din, a vrhu tega jamči vsak član še z desetkratnim zneskom. Po pravilih namerava ta zadruga trgovati z vsemi predmeti, potrebnimi v kmetijskem gospodarstvu, kakor tudi z živino.

Ogenj v Vaneči. Nedavno je zgorelo gospodarsko poslopje posestnika Franca Berka v Vaneči.

Ogenj je nastal okrog polnoči in je bila lesena zgradba v trenutku vsa v plamenih. Kljub takojšnji pomoči se je dalo prav malo rešiti iz plamenov. Zgorelo je tudi vse gospodarsko orodje. Povzročena škoda je le delno krita z zavarovalnino. Kako je ogenj nastal, je še uganka. Sumijo pa, da je kak tujec prenočeval v gospodarskem poslopju in ga po neprevidnosti zanetil.

Tihotapstvo ob naših mejah bo kljub številnim žrtvam ostalo prava strast prebivalstva. Kakor bi jim bilo v krvi, tihotapijo vse, kar jim pride pod roke, četudi je zaslužek pri tem neznan. Tako so v Kuzmi naleteli graničarji na tihotapece, ki so nameravali vtihotapiti čez mejo nekaj sto jajc. Tihotapeci so pri tem nenadoma srečanju pustili vsa jajca graničarjem, sami pa so se razgubili v noč.

NAŠI NA TUJEM

AMERIŠKO PISMO.

Pittsburgh, junija.

Nedavno so začeli pri nas bobnati, pa ne toliko v tvornicah nego po časopisih, da je gospodarske stiske konec in da se bližajo delavcu že toliko opevani boljši časi. Res so nekatere tvornice in tudi premogovniki pričeli v večjem obsegu obratovati, a stari časi se za enkrat še niso vrnili.

Maja je tukaj za zastrupljenjem krvi umrl John Cora. Dvomim, da je to pravi priimek, ali v tvornici in na zavarovalni polici se je tako pisal. Pokojnik je bil doma iz vasi Primostka v metliški župniji. Bil je samec in je štel 54 let. Slišal sem, da je imel brata v Chicagu. Zavarovalnino je zapustil gospodarju, kjer je bil mnogo let na stanovanju. Pokopali so ga na hrvaškem pokopališču cerkve sv. Nikolaja v Pittsburghu.

Te dni nas je zapustil zelo priljubljeni duhovnik g. Vladović. Kaplanoval je na župniji sv. Nikolaja. Razen Hrvatov ga bodo tudi Slovenci hudo pogrešali. Govoril je precej dobro tudi slovenski. Bil je le pičlih 16 mesecev v Zedinjenih državah. Ker je to podnebje zelo škodovalo njegovemu zdravju, se je moral vrniti nazaj v domovino.

Zdj ko vidim v ameriških vele mestih vse polno avtomobilov, se spominjam, kako sta dva moža modrovala pred petimi leti v Črnomlju. Govorila sta, da bo kmalu vse mesto preplavljeno od strojev. Ta dva naj bi prišla zdaj na svetovno razstavo v Chicago, da bi videla, kako stroji zares preplavljajo svet. Nikolaj Skube.

Iz La Machine (Francija) nam pišejo: Tukaj nas je precej Slovencev in Hrvatov, ki smo še vsi zaposleni pri rudnikih. V zabavo nam je postavil Pabolšaj Jakob iz Zidanega mostu keglisce in smo nedavno nedeljo keglali na dobitke. Prvi dobitke je zadel Penič Alojz, drugi je bil Abram Karel, tretji Bevc Alojz, četrty Adamle Franc, peti Likonik Ivan, šesti Kolenović Vinko, sedmi Gričar Jožef in osmi Berlitz Franc. Pošiljam vsem bralcem in bralkam «Domovine» priske ne pozdrave.

Banka Baruch

15, Rue Lafayette, PARIS

odpremlja denar v Jugoslavijo najhitreje in po najboljšem dnevnem kurzu. Vrš vse bančne posle najkulantneje. Poštni uradi v Belgiji, Franciji, Holandiji in Luksemburgu sprejemajo plačila na naše čekovne račune: Belgija: št. 3064-64, Bruxelles: Francija: št. 1117-94, Paris; Holandija: št. 1458-66; Ned. Dienst; Luksemburg: št. 5967, Luxembourg. — Na zahtevo pošljemo brezplačno naše čekovne nakaznice.

ŽRTEV SIROVOSTI.

Od Sv. Križa pri Kostanjevici so nam poslali na naš članek, objavljen pod gorenjim naslovom 22. junija, naslednji popravek: «Ni res, da je hotel

Viljem Stanič vzeti svetilko s silo, res pa je, da je za svetilko prosil Milan Kodrič in ni mu nihče ugovarjal. Šele, ko je svetilko snel, se je pokojni Horvat protivil, nato pa je takoj svetilko obesil na njeno mesto, ne da bi poiskal novc. Ni res, da bi vladalo med obema družbama do takrat kako nesoglasje, res pa je, da je nastalo nesoglasje, ko je Milan Kodrič obesil svetilko na njeno mesto in rekel, da se za 2 Din ne bo prepiral. Ni res, da je Viljema Staniča sunil Horvat takrat, res pa je, da ga je sunil mnogo pozneje. To je bilo takrat, ko je odhajal Milan Kodrič iz gostilne. Ni res, da se je Viljem Stanič pridružil družbi Leskovčanov takrat, res pa je, da je bil od prihoda v gostilno v družbi Leskovčanov. Ni res, da je Viljem Stanič naročil dva litra vina, res pa je, da je naročil en liter vina. Ni res, da je padel sum takoj na Viljema Staniča, res pa je, da je padel na nekega drugega gosta, Viljem Stanič pa je dejanje priznal sam. — Milan Kodrič in Viljem Stanič.

ŽENSKI VESTNIK

Vrtna opravila

Ko odeveto na vrtu srčki, orlice, voljši bob, trajni mak in druge podobne rastline, porežemo vsa stebila, na katerih je bilo cvetje, da se ne dela seme, ki rastlino samo slabi in ovira razvoj novih poganjkov za drugo leto. Tudi lepotičnemu grmičevju je treba porezati odcvetele veje in stebila. Pustimo le nove mlade poganjke, na katerih bo prihodnje leto obilo novega cvetja.

Zimsko endivijo sejemo sedaj, da vzgojimo krepke sadike za nasad. Zgodnjo endivijo pa presadimo na izpraznjene grede graha in špinacije.

Zelenjavo, zlasti salato, nabereimo že zvečer, ker je veliko okusnejša, kakor če jo nabereimo zjutraj. Redilne snovi, zlasti škrob, preide preko noči v korenine in je zelenjava zato manj okusna. Tudi vrtno jagode, nabrane zvečer, so dosti okusnejše od zjutraj nabranih. Vendar moramo nabrati jagode šele takrat, ko so grede že nekaj časa v senci in so se tako nekoliko ohladile.

Da ohranimo vrtnice lepe in nam ne oslabe, jim sproti porežimo vse divje poganjke iz korenin in stebel (pri žlahtnih koreninah samo skrajšamo) kakor tudi usahle cvetove. Ako pa je krona vrtnice slaba in ima veliko cvetov, jih porežimo, najbolje vse, da se more spet okrepiti.

Za kuhinjo

Sirovi cmoki. Mešaj v skledi 10 dek sirovega masla in dve jajci, da naraste. Nato primešaj pol kile pretlačene skute, 15 dek pšeničnega zdroba in pet dek drobtin ter malo osoli. Vse skupaj dobro premešaj in pusti, naj testo počiva četrt ure. Potem oblikuj cmoke in jih kuhaj v slanem kropu pet minut, računamo od takrat, ko prične cmoki vreti. Dobro je, če preizkusiš skuhati en cmok, da se prepričaš, ali je testo pravilno narejeno, da se ti cmoki pozneje ne razkuhajo. Če je torej kuhani poizkusni cmok pretrd, prilij še malo mleka, če pa je premehak, dodaj malo zdroba. Kuhane cmoke deni v skledo ter z drobtinami in razbeljenim sirovim maslom zabeli. Če imaš rada sladke cmoke, jih potresi s sladkorjem. Daš kot samostojno jed na mizo.

Jajca s krompirjem. V lončku stepi pet jajc, 5 dek slanine pa zreži in jo rumeno ocvri. Kuhani krompir olupi, zreži in ga prepraži na slanini, in dodaj še malo kumna. Ko je krompir porumenel, polij po vrhu stepena jajca; ko se le-ta strdijo, je jed gotova. Daš za večerjo s salato na mizo. Če ti je pa od kosila ostalo malo graha, fižola ali špinacije, daj najprej, ko se je krompir porumenel, eno ali drugo zelenjavo zraven, da se še ta prekuha, potem pa na vrh šele jajca, kakor spredaj. Daš potem lahko brez salate na mizo.

Grahova juha. Eno kilo zluščenega graha duši na sirovem maslu do mehkega. Ko je grah mehak, ga s kuhaličnico stlači, nato z juho (juhanom) in malo vode zalij, osoli, dodaj še kocko sladkorja in postavi, ko prevre, na stran in primešaj še četrt litra sladke smetane, ščepec naribanega muškata oreška in malo drobno zrezanega zelenega petršilja. Juho daš z opečenimi narezanimi žemljami na mizo.

Praktični nasveti

Svetle lase umivamo najbolje s kamelicami, katere zmešamo s pridatki, in si tako pripravimo tekočino, ki ohrani plave lase lepe in svetle. Zmešati je treba 10 gramov kamelic, 100 gramov alkohola, 15 gramov ricinovega olja in 5 gramov kolinske vode. Kamelice namakaj poprej nekaj dni v alkoholu, potem jih odcedimo skozi krpo in zmešajmo z ostalimi pridatki.

Umivalnike (lavorje) in kopalne kadi, v katerih se nabere nesnaga od mila, prahu in maščobe, osnažimo kaj hitro z bencinom. Krpico pomočimo v bencin in zdrgnemo umazane umivalnike. Potem zmijemo še z vročo vodo, da odstranimo duh. Kuhinjski lijak pa očistimo najbolje s petrolejem in splahnemo z vročo vodo, da se izgubi duh.

ZANIMIVOSTI

Karavana smrti

V nekem tujem listu je opisal neki afriški popotnik naslednjo zgodbo:

Tiho jezdimo skozi noč. Samo topotanje konjskih kopit odmeva po skalnatih tleh. Kakor sneg je razlil mesec svoj soj po ravni perzijski puščavi. Sence se zibljejo mimo nas. Pošastno tiho. Majhne karavane ali samotni romarji potujejo v daljino Meko v Arabiji, da bodo dobili po dveh, treh mesecih potovanja blagoslove Mohamedovih svetih vrelcev. Zakaj potujejo ponoči? Kakor mi so tudi oni prebili dan v senci oaz. Tam so spali, da se naberejo novih moči za nočno pot. Tako blodijo tedne in tedne po pustinji. Le vera v njihovo poslanstvo jih žene dalje.

Čez polnoč smo že. Dve bo ura. Zdajci nas prestraši nekakšen šum. Prihaja od spredaj in se širi nad tisočletja staro karavansko cesto, kjer je že v srednjem veku hodil Marco Polo, da je lahko prinesel Evropcem prvi pravljice iz tisoč in ene noči. Zvončkanje se bliža. To je tisti prijetni glas, ki naznanja, da je blizu karavana, glas, ki pove, da vsaj za nekaj trenutkov ne bomo sami. Brez dvoma so tudi oni na potu iz Kermana v Jezd.

Čeprav ne vemo, koga imamo pred seboj, odjezdiva dva naprej. Zdajci pa moj tovariš obstane in povoha po zraku. Tudi jaz začutim neprijeten duh, ki nama ga prinaša veter. Kaj naj to pomeni? Počasi jezdiva dalje. Duh je čedalje zopernejši. Le hitro dalje. Najbrž leži ob cesti nekaj crknjenih velblodov ali konj, ki so jih gospodarji prepustili usodi, ko so omagali, ker pravoveren mohamedanec ne ubije živali, ki mu je služila. Toda ko zagledava zdajci pred sabo senčne obrise karavane, ki se jasno odražajo od temnih, peščenih, od soli razjedenih tal, spoznava z grozo, da jezdiva smrtni karavani nasproti. Njeni člani so zbrali šiitske mrtvece (šiiti so odcepek mohamedanske vere) iz vseh krajev Perzije, da jih po dveh, treh mesecih ježe po Aziji prineso v Kerbelo v Mezopotamiji, kjer jih bodo pokopali ob grobu njihovega verskega junaka šaha Imana Husejna.

Zdrznem se. «Naprej!» mi vzklikne spremljevalec in si pritiska robec k ustom in nosu. Vzpodbodeva konja, da bi se pognala mimo karavane in pustila smrad za seboj.

Mimo karavane jezdiva. Mezgi in velblodi smrtno karavane nosijo svoja zlovesčja bremena in povešajo glave. V preprostih krstah iz desk ali pa kar v platnenih vrečah so mrličji privezani ob sedlih. Gonjači stopajo daleč stran od živali. Čujejo naju, da prihajava, toda delajo se, kakor

da ne bi nikogar videli. Navajeni so, da se jih ljudje ogibljejo. Radostnih pozdravov, kakor drugače, ni. Gonjači opravljajo za malenkostno plačilo svoje delo, a podjetja, ki mrličje zbirajo, za služijo zelo dosti.

Naposled sva prišla do vodje karavane. Kratek pozdrav z vodjo, starim Arabcem. «Salem alejkum — alejkum salem», in že sva v temi. Enakomerno zvončkanje je počasi potihnilo in spet naju je objel svež veter. Ob svitanju smo bili vsi v majhnem karavanskem prenočišču, kjer smo legli in pospali kakor ubiti.

Spali smo morda štiri ure, ko nas je spet zdramil tisti strašni duh iz spanja. Veter se je bil medtem obrnil in nam spet prinašal pozdrave smrti. Skočili smo na konje in naglo odjezdili dalje.

× **Izumitelj vžigalice.** Leta 1857. je umrl v umobolnici v Ludwigsburgu Jakob Friedrich Kammerer, mož, ki je izumil prve uporabne vžigalice, iz katerih so se razvile potem švedske vžigalice, kakor jih poznamo danes. Njegovo življenje je bilo pisano in žalostno kakor življenje vseh velikih izumiteljev. Rodil se je Kammerer 24. maja leta 1796. kot sin nekega rešetarja v Ebingenu na Nemškem ter bi se moral posvetiti očetovemu rokodelstvu. Njegov nemirni duh pa se ni znašel v tem delu ter se je obračal v ustvarjanje tehničnih novosti. Tako si je l. 1824. pridobil patent za novovrstno izdelavo poletnih klobukov iz ribje kosti, vrbovine in španskega trstja ter je izumil tudi nov stroj za naravnavanje svilenih klobukov. Že takrat se je živo zanimal za vprašanje praktične in preproste naprave ognja. Kot predhodnik vžigalice je bilo tedaj tako zvano fosforno kresilo, ki je vsebovalo v toku poleg svežnjiča lesenih klinčkov s fosforno kislino napolnjeno steklenico. Klinčki so imeli kakor naše vžigalice kapiče, ki se pa niso vemale z drgnjenjem, temveč s tem, da so jih močili v kislino. Po dolgem trudu se je Kammererju posrečilo, da je izdelal fosforno vžigalico, ki je potrebovala samo ploščko, na kateri se je z drgnjenjem vnela. Medtem pa se je bil Kammerer zameril oblastvom, ki so videla v njem upornika, in so ga začela na vse pretege zasledovati. Niso mu hotela dati patenta za njegov izum in so prepovedala izdelavo njegovih vžigalic, češ, da so nevarne. Baš v tistem času je nastal v njegovem podjetju požar, ki je dal oblastvom povod, da so nastopila proti tem vžigalicam. Obsodila so ga na dve leti ječe in se je rešil le z begom v Švico. Tu se je zamaš trudil, da bi si priboril zaščito za svoj izum. Razburljiva doživljaja te borbe so povzročila, da je naposled zblaznel in so ga morali oddati v omejeno umobolnico, kjer je umrl v starosti 61 let. Medtem pa je njegovo misel, ki ni bila zaščitena, pograbil Anglež Issac Holden ter postal z njo milijonar. Te dni praznujemo stoletnico Kammererjevega izuma.

× **Celi hribi kave v Braziliji.** Čeprav se je odločila Brazilija v zadnjih dveh letih za nenavadno žrtev, da je sežgala 17 milijonov vreč kave, se njene zaloge kave niso bistveno zmanjšale. Gore kave bodo narasle z obilno novo letino za novih 30 milijonov vreč, ki ne vedo, kam bi z njimi. Brazilija se je odločila za največji gospodarski poizkus vseh časov s tem, da hoče prilagoditi ponudbo povpraševanju in tako dvigniti cene. Nobena druga država na svetu ni uničila tako ogromnih zalog svojih pridelkov v korist te izravnavne. Vendar se je izkazalo, da ta žrtev ni dosegla zaželenega cilja. Čeprav so zadnje čase v Braziliji sežgali vsak mesec nad en milijon vreč kave, je imajo ob koncu junija še vedno 20 milijonov vreč v skladiščih. Prišteti pa je treba, kakor rečeno, še 30 milijonov vreč nove kave. Brazilski izvoz je pa zadnje čase padel na 15 milijonov vreč, tako da preostane državi okrog 35 milijonov vreč kave. Drugod po svetu pridelajo okrog 10 milijonov vreč kave, tako da, bo znala letošnja letina okroglo 40 milijonov vreč, medtem ko znaša svetovna potreba na leto komaj 23 milijonov vreč. Če bo torej krita vsa potreba,

ostane še vedno 37. milijonov vreč kave in to bodo menda brihtne glave sežgale.

× Čebele so napadle vas. Nenavaden napad je doživel te dni neka vas pri Tyrnavi na Češko-slovaškem. Neki kočijaž je vozil s parom konj proti vasi, ko je navalil na vprego roj čebel iz panjev nekega gozdarja, ki so mu sledili še drugi roji. Konja sta se spustila v divji beg, čebele pa so vozu sledile do vasi, kjer so se vrgle na vse, kar je bilo v vasi živo. Niti eno bitje v vasi ni ostalo neopikano. Kmetje so naposled zažgali slamnate kupe po ulicah in s sodelovanjem vaške brizgalne so neprijetne žuželke pregnali. Dogodek je zahteval tudi človeško življenje. Splasena konja sta zadela tako nesrečno voznika, da je pozneje umrl.

× Kaj so jedli Evropeci pred 3000 leti. V bližini Salzburga so našli ostanke predmetov za vsakdanjo rabo, ki izvirajo iz 8. ali 9. stoletja pred našim štetjem. Ko so na tem kraju odkrili pravadno ognjišče, so dobili v njem čepinje iz rdečkastorjave gline, a na vzbokli strani čepinje črnorjavo snov. Preiskava je dognala, da predstavlja ta snov ostanke mleka. Našli so celo kapljico tega sesirjenega mleka, ki se je ohranila do naših dni. Razen tega so ugotovili v snovi zdrobljena ječmenova zrna. Kakor kaže, so si bili ti pravadni naseljenci Srednje Evrope na tem kraju skuhali ječmenovo kašo, iz česar sledi, da so poznali že pridelovanje ječmena. Podobne ostanke iz iste dobe so našli tudi po drugih koncih Srednje Evrope, zlasti v žarah, ki so vsebovale ostanke sežganih mrljev. Svojim mrtvecem so ljudje v tistih časih polagali ob sežiganju tudi po nekaj njihove običajne jedi. Med temi jedmi se zelo često pojavljajo ostanke lešnikov. Našli so pa tudi ostanke belega kruha, ki se je zavarovan pred bakterijami ohranil do današnjega dne. Bel kruh in lešniki so spadali v tedanjih časih menda med bistvene sestavine človeške hrane. Umetnost, kako se kruh peče, pa so naši prednamci poznali že mnogo prej, v tako zvani kameniti dobi. Najpozneje v železni dobi so morali rediti že domače živali, vsaj krave, in mleko je spadalo med njihove vsakdanje jedi.

ZA SMEH IN KRATEK ČAS

Zagovor.

Sodnik: «Trdite, da ste tožitelja nekajkrat samo lahko udarili. Tožitelj pa trdi nasprotno.»

Obtoženec: «Tega vendar ne more vedeti, gospod sodnik, saj se je že po prvem udarcu onesvestil.»

V šoli.

Učitelj: «Mihec, povej nam, zakaj je pojedel Adam v raju jabolko.»

Mihec: «Menda zato, ker ni smel jesti mesa.»

Preveč dobrega.

Dušan: «Vera, ti si solnce mojega življenja. Naj nama prinese usoda točo ali nalive, vedno bom s teboj, da te obvarujem vsega zla.»

Vera: «Čuj, dragi, ali je to vremenska napoved ali priznanje ljubezni?»

Izvrstno zdravilo.

Zdravnik: «To zdravilo je čudovito učinkovalo. Zjutraj sem vam predpisal kroglice in zdaj že imate dva kilograma več. Koliko ste jih vzeli?»

Bolnik: «Točno dva kilograma...»

Na noge mu je pomagal.

A: «V zadnjih letih sem nekemu prijatelju že trikrat pomagal na noge.»

B: «To še ni nič. Jaz sem samo sinoči nekega svojih tovarišev pred gostilno „Pri pijani žabi“ več kakor desetkrat postavil na noge!»

Razlika.

Domači zdravnik bolnemu Mihecu: «Če pokažeš jezik, Mihec, dobiš od očeta kos potice.»

Mihec: «Ne boste me ujeli, gospod. Oni dan sem pokazal jezik sestrici, pa mi je oče navil ušesa...»

Resnico je povedal.

Ves razred gleda ubogega dijaka, ki ga je poklical ravnatelj k sebi na oder.

«Vi torej priznavate, da ste napisali na desko, da je profesor matematike velik osel?»

«Da, gospod ravnatelj.»

«No,» odvrne ravnatelj, «veseli ne, da ste povedali resnico.»

Razlika.

A: «Kakšna je razlika med avtomobilom in ženo?»

B: «Ne vem.»

A: «Za avtomobil jamči tovarna, za ženo pa nihče...»

Odločen sinko.

Sinko: «Mama, daj mi dva dinarja za sladoled.»

Mati: «Nimam jih.»

Sinko: «Imaš.»

Mati: «Ne sitnari, sicer ti navijem ušesa.»

Sinko: «Če jih ne daš takoj, pojdem k sosedovim, ki imajo škrlatinko.»

Poznavalec.

A: «Življenje na kmetih vam torej ugaja? Gotovo se spoznate tudi na raji domačih živali. Ali vam kokoši dobro neso?»

B: «Zelo sem zadovoljen z njimi. Doslej mi niso znesle še niti enega zaprtka.»

Pogum.

Mož: «Gospod doktor, gre za tri zobe, ki jih je treba izdreti. Toda prosim vas, brez posebnih ovinkov in enostavno, kar se le dá.»

Zdravnik: «Dobro, gospod, tako pogumnih je malo. Kar sedite, prosim.»

Mož: «Jaz? Ne, gre za mojo ženo, ki sedi zunaj v čakalnici.»

MESTNA HRANILNICA LJUBLJANSKA

v Ljubljani, Prešernova ulica št. 3, s podružnico na Miklošičevi cesti št. 13, je največja regulativna hranilnica v Jugoslaviji.

Ima vlog nad 430.000.000 Din, rezervnih zakladov pa nad 10.000.000 Din.

Za pupilne naložbe ima sodni depozitni oddelek. Za varčevanje mladine izdaja domače hranilnike, za pošiljanje po pošti pa svoje položnice. Za vse vloge jamči mestna občina z vsem svojim premoženjem in vso svojo davčno močjo.

Hranilnica kupuje in prodaja tudi devize in valute najkulantneje. Ta posel opravlja v svoji podružnici na Miklošičevi cesti. Telefon: centrale št. 2016 in 2616, podružnice 2367. Poštni čekovni račun: centrale št. 10533, podružnice št. 16138.

Uradne ure za stranke so od 8. do 12.

Na lastno pest se razorožuje.

Vojaku manjka na suknjiču gumb in oficir se jezi: «Kaj pa misliš? Mar si več kakor ženevska konferenca, da se razorožuješ na lastno pest.»

Med prijateljicami.

Urša: «Praviš, da si plačala za čiščenje rokavic pet dinarjev. Jaz sem dala rokavice očistiti v isti trgovini in sem morala plačati deset dinarjev. Kako je to mogoče?»

Neža: «Najbrž so cene po velikosti rokavic.»

Listnica uredništva

Vsem, ki vprašujejo za svete. V zadnjem času smo prejeli več vprašanj v zamotanih pravnih zadevah. Na taka vprašanja se ne dá kar tako odgovoriti, zlasti še zato ne, ker so vprašanja po večini pomanjkljiva in često niti točno ne vemo, kaj vprašalec hoče. Če hočete v takih vprašanjih odgovore, ki vam bodo zanesljivo povedali, kako je z dotično zadevo, se morate obrniti na odvetnika ali drugega pravnika, odnosno včasih na obče ali morda tudi na kakega izobraženca, ki ga poznate. Tudi ti vam ne bodo mogli drugače odgovoriti, kakor če jim osebno točno pojasnite stanje zadeve.

Stare Slemenke pri Spitaliču. V takih vprašanjih se morate za svet obrniti na odvetnika ali kakega drugega pravnika, ki mu morate točno pojasniti vse, da vam bo lahko dal odgovor.

Sv. Petar Čvrstec. Povprašajte na občini, kaj je vse treba.

Virštanj. Obresti se seveda morajo plačevati. Za gospodarstvo nujno potrebnih reči vam ne bodo prodali, ako imate predmete, s katerimi se lahko poravna vsota, potrebna za obresti.

Oskrbnina (stanovanje, hrana in postrežba) dnevno 75 Din.

Zdravnik: Dr. FR. DERGANČ, šef-primarij v. p.

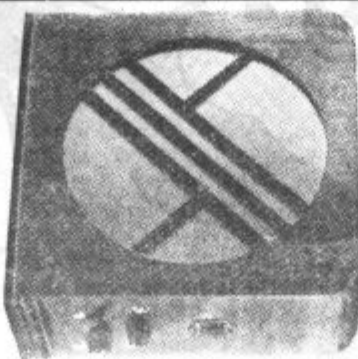
MALI OGLASI

Zastopnike išče posojilnica

za obisk privatnih strank za zaključevanje posojil. Ponudbe sprejema: «Kreditna zadruga», Ljubljana, poštni predal 307. Znamki za odgovor! 158

Poceni posojila

počenši od dva tisoč dinarjev do pet sto tisoč dinarjev za vse svrhe, stanovanje in poklice, odplačljivo v malih mesečnih obrokih, dajejo: «Stavbne Mobilne Zedruge», Ljubljana, Mestni trg št. 25/L. Iščejo poverjenike. 158

„JADRAN“

Radio za vsakega

PHILIPS 2cevni baterijski sprejemnik

„Sava“

z zvočnikom, akumulatorjem in mrežno anodo. Plačljivo v 12mesečnih obrokih po 90 Din.

PHILIPS 2+1cevni mrežni sprejemnik

„Jadran“

z vdanim zvočnikom. Plačljivo v 12mesečnih obrokih po 176 Din.

Dobi se samo pri: PHILIPS RADIO ZASTOPSTVU

H. SUTTNER, Ljubljana 6

Tyrševa (Dunajska) cesta št. 1B (poleg nebotičnika). Zahtevajte brezplačni cenik!

Vaše zadovoljstvo — naš uspeh

Za časa velike vročine so naše prodajalnice preskrbljene z lahko in udobno obutvijo, in sicer po taki ceni, da si vsakdo lahko nabavi več parov.

Najboljše jamstvo, da boste zadovoljni, so — naša dolgoletna izkušnja — naše strokovno znanje — naše veliko število odjemalcev — naši dobri in ceneni čevlji.

Pridite in prepričajte se!

DECI:

19.-

Vrsta 4431-00

V toplih dneh je potreben lahek čevlji. Ta je izdelan iz platna z gumijastim podplatom tako, da se na nogi niti ne občuti. V njem se nosi lufov vložek, ki stane Din 4.—.

25.-

Vrsta 4461-05

Poleti za vsako priliko te bele platnene čevljičke s sponko in z gumijastim podplatom. Vel. 27—34 Din 35.—.

29.-

Vrsta 4761-74

Okusen čevljiček v radost vašim ljubljencem. Izdelan iz raznovrstnega platna s crep-gumijastim podplatom. Vel. 27—34 Din 35.—.

19.-

Vrsta 4561-29

Za sport. Idealen in najcenejši čevlji za vse vrste sporta, turistik in razne igre. Vel. 27—34 Din 25.—.

35.-

Vrsta 2942-00

Sandale s crep-gumijastim podplatom, praktične, trajne in zelo udobne. Vel. 27—34 Din 45.—, 35—38 Din 59.—.

69.-

Vrsta 5642-36

Otroški čevljiček iz boksa s sponko, okusno okrašen, praktičen za vsakdanjo nošnjo kakor tudi za praznike.

ŽENAM:

49.-

Vrsta 2925-07

Platneni čevlji na zadrge. Z elastičnim gumijastim podplatom in prav tako peto. Za počitnice.

49.-

Vrsta 3335-10

Udoben ženski platnen čevlji z gumijastim podplatom in nizko peto. Praktičen za vsakdanje nošenje.

69.-

Vrsta 9815-43

Eleganten, lahek, platnen pems-čevljiček v kombinaciji z rjavim usnjem ali pa z lakom. Za krasne sončne dni.

79.-

Vrsta 8865-11

K lahki letni obleki nosite te idealne in okusno kombinirane opančice. Zelo so zračne in udobne. Rdeče ali plave.

89.-

Vrsta 2945-11

Za vsak dan te čevlje iz boksa, črne ali rjave. Isti iz laka za nedeljo in praznik za Din 99.—.

MOZEM:

69.-

Vrsta 2947-00

Sandale s crep-gumijastim podplatom ne žulijo ne nog ne žepa. Zelo so lahke, zračne in udobne. Ženske Din 59.—.

79.-

Vrsta 1137-27

Eleganten moški polčevlji za poletje v kombinaciji platna s črnim in rjavim usnjem. Krasna izpopolnitev poletne garderobe vsakega gospoda.

89.-

Vrsta 2927-41

Zračne in lahke sandale s chrom-podplatom. Za tople dni neizogibno potrebne.

149

Vrsta 1637-11

Poleti so za vsakdanjo nošnjo neizogibno potrebni ti udobni in zračni polčevlji v kombinaciji belega in rjavega usnja.

149

Vrsta 1937-26

Elegantni moški polčevlji, okusno perforirani. Kombinacija semiša z usnjem. Za izprehode in družbo.

Velika izbira v vseh modnih barvah in desnih.

Otroške nogavice:

Dolge bombažaste Din 8.—, 10.—, 12.—
Kratke iz sukanca Din 7.—, 9.—
Dokolenke Din 10.—, 12.—

Ženske nogavice:

Svilene Breda Din 29.—
Svilene " 19.—
la. flor " 19.—
Bombažaste Amerika " 15.—
Bombažaste normal " 9.—
Kratke iz sukanca " 10.—

Rata